

Палачанін, які стварыў два музеі

Успаміны Максіма Лужаніна пра класікаў

Што знайшлі археолагі-аматары ў Нясвіжы?

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

СТАР 5

СТАР 5

СТАР 6

ДЗЕЛЯ ДАБРАБЫТУ ЛЮДЗЕЙ І СТАБІЛЬНАСЦІ ДЗЯРЖАВЫ

Трэба прымусіць гультаёў працаваць і перастаць раздаваць бясплатна даброты тым, хто не працуе, лічыць Прэзідэнт

Учора кіраўнік дзяржавы правёў нараду па пытаннях занятасці і міграцыі ў Беларусі, паведамляе БЕЛТА. Прэзідэнт нагадаў, што ў пачатку года ён даручаў дэталёва прааналізаваць сітуацыю на рынку працы і фактары, што аказваюць на яго ўплыў. Была створана спецыяльная рабочая група, якая выпрацавала шэраг прапановаў. Аляксандр Лукашэнка пажадаў пачуць, як працуюць асобы, абавязаныя кампенсавач дзяржаве сродкі на выхаванне і ўтрыманне сваіх дзяцей, і як будуць працаўладкаваны грамадзяне, якія не задзейнічаны ў эканоміцы краіны.

Адна з самых надзённых у гэтым плане праблем — незапатрабаванасць на рынку працы спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй. Прычым гэтыя спецыялісты навукаюцца за кошт бюджэту. «І ўсё таму, што сістэма вышэйшай адукацыі грунтуюцца на патрэбах учарашняга дня і не рыхтуе тых, хто рэальна патрэбны эканоміцы краіны. Але дзіўна, чаму сістэма вышэйшай адукацыі можа працаваць па учарашніх стандартах і рыхтаваць па патрэбах учарашняга дня? — сказаў Прэзідэнт. — Значыць, тут наогул няма ніякай арганізаванасці і арганізацыі. Сістэма адукацыі, калі яна павінна рыхтаваць па патрэбах сённяшняга дня, павінна атрымліваць дакладны і пэўны заказ. Значыць, і гэтага няма?»

Падрыхтоўка кадрў часта вядзецца без уліку ўдасканалення і мадэрнізацыі вытворчасці. Многія арганізацыі не могуць вызначыць заказ на спецыялістаў нават на кароткатэрміновую перспектыву, падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. Прэзідэнт запатрабаваў растлумачыць, чаму так адбываецца, і ўнесці свае прапановы на канонт таго, які можна змяніць гэту негатыўную практыку.

На цяперашнім этапе сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі вырашае тры задачы, што і большасць суседніх краін, у тым ліку Еўрасаюза. «Размова ідзе ў першую чаргу аб захаванні і прымяненні працоўных рэсурсаў. Гэта пытанне дабрабыту сучасных, будучых пакаленняў, а таксама стабільнасці дзяржавы», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Наша краіна ўжо дабілася пэўных вынікаў у павелічэнні нараджальнасці. «Але гэта наш рэзерв на будучыню. Цяпер нам важна выкарыстоўваць такія магчымасці папаўнення працоўных рэсурсаў, якія дадуць эффект ужо сёння», — адзначыў Прэзідэнт.

«Дарчы, на канонт нараджальнасці. Нам трэба больш спакойна гэта ўспрымаць. Гэты працэс яшчэ трэба замацаваць, каб хадзіць і размахваць гэтым фактам, як сцягам, упіваючыся тым, што мы ўжо дасягнулі чарговых або Бога за бараду ўзялі», — дадаў кіраўнік дзяржавы, акцэнтаваўшы ўвагу на тым, што колькасць працаздольнага насельніцтва краіны складае амаль 60 працэнтаў ад агульнай колькасці жыхароў, і гэты паказчык пачаў зніжацца. «Насельніцтва краіны старэе, і мы гэта павінны ўлічваць. Калі ў 2010 годзе на аднаго чалавека было 2,7 чалавека ў працаздольным узросце, то гэты паказчык сёння імкнецца да двух, — канстатаваў беларускі лідар. — А значыць, будзе пагаршэнне сітуацыя на рынку працы — нарастаць дэфіцыт рабочай сілы, павялічвацца нагрузка на сістэму сацыяльнай абароны, перш за ўсё на пенсійнае забеспячэнне і ахову здароўя».

Пры гэтым у Беларусі назіраецца пастаянны попыт на рабочую сілу. Найбольш запатрабаваны рабочыя спецыялісты, якія складаюць 76 працэнтаў ад агульнай патрэбы. У першую чаргу гэта датычыцца прамысловасці, будаўніцтва, транспарту. У той жа час на асобных прадпрыемствах назіраецца залішня колькасць работнікаў, падкрэсліў Прэзідэнт. «Як паказвае практыка, у нас няма эфектыўнага механізму міжрэгіянальнага і міжрэгіянальнага перамеркавання рабочай сілы, слабы ўплыў на размеркаванне прадукцыйных сіл. Асноўная колькасць вакансій сканцэнтравана ў буйных гарадах. Менавіта туды ідзе адток працаздольнага насельніцтва з вёсак», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

У Беларусі прыязджаюць, каб працаўладкавацца, у тым ліку апошнім часам павялічваецца колькасць прыеждзых з Украіны. «Безумоўна, мы будзем дапамагаць такім людзям. Пра гэта ўжо нямаю казана. Мы прымем усіх, хто хоча жыць і нармальна працаваць. У нас жа ёсць раёны і вытворчасці, дзе рабочых рук вельмі не хапае», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. **СТАР 2**

Кажуць людзі, што любуюю ды ласкай можна самага дзікага зверра зрабіць хатнім і пяшчотным.

У гэтым пераканаліся Вольга і Станіслаў Вяціцкія з Пастаў, якія заздзілі прыняць на выхаванне... лісяня.

Іх знаёмья знайшлі лісянае гняздо ў стозе на падворку і паішкадавалі сляпых яшчэ іччанюкоў.

Калі жывёлкі трошкі падраслі, іх пачалі раздаваць у добрыя рукі. Цяпер ліся ў Вяціцкіх не Ліза — Лізавета, вазыць амаль паўтуду.

А паводзіць сябе, як дураслівае спечанца кацяня: любіць пасядзець у гаспадыні на руках, цясае са стала цукеркі і сыр.

Плаціць адданаасцю людзям, для якіх «Любіце ўсё жывое на зямлі» — не проста прыгожыя словы.

Не бедная Ліза

ЛІЧБА ДНЯ 1000

базавых велічынь

— такі цяпер сранічны памер аднаго плаціясу найўнім грашавым сродкам пры правядзенні фізсабай разлікаў, не звязаных з асацыяўленнем ёго прадпрымальніцкай дзейнасці, па аплаце тавараў (работ, паслуг), якія рэалізуюцца юрыдычнымі асобамі і ІП. Гэта прадугледжана адпаведным Указам Прэзідэнта. Такім чынам, юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрымальнікі пры продажы тавараў, выкананні работ, аказанні паслуг не маюць права прымусіць плаціць найўнім грашавым ад фізічнай асобы ў памеры, які перавышае сранічны памер плаціясу найўнім. Пры гэтым такая норма не распаўсюджваецца на плаціясы, што асацыяўляюцца іхліхам унесення найўнім грашавым непасрэдна ў касу банка для залічэння на банкаўскія рахункі юрыдычных асоб і індывідуальныя прадпрымальнікі.

Курсы замежных валют, устаноўлены НБ РБ з 21.10.2014 г.

Долар ЗША	10670,00 ▲
Еўра	13600,00 ▼
Рас. руб.	261,00 ▼
Укр. грыўня	827,13 ▲

Жыллё

ЭНЕРГІЯ ЦЯПЛА

Налета аб'ём цеплавой мадэрнізацыі жылых дамоў плануецца павялічыць на 30%

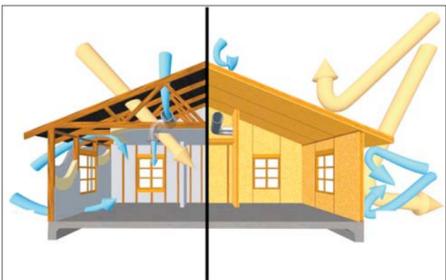
Жыллёвы фонд Беларусі старэе і патрабуе капрамонту і цеплавой мадэрнізацыі. Толькі падобныя мерапрыемствы дапамогуць знізіць удзельнае спажыванне цеплавой энергіі ў жылля і адміністрацыйных будынках. З прычыны таго, што сусветныя цэны на паліўна-энергетычныя рэсурсы працягваюць павялічвацца, мэтаакараваныя крокі па энергаэфектыўнасці становяцца ўсё больш актуальнымі і выхадзіць на першы план.

Аб сённяшнім становішчы спраў у жыллёвым сектары і перспектывах на будучыню ішла размова на V Міжнароднай канферэнцыі па энергазберажэнні, якая была праведзена падчас XIX Беларускага энергетычнага і экалагічнага форуму ў Мінску.

ПА ЭНЕРГАЭФЕКТЫЎНАСЦІ БУДЫНКАЎ РАСПРАЦЮЮЦЬ ТЭХНІЧНЫ РЭГЛАМЕНТ

Старшыня Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі Віктар НАЗАРАНКА ўпэўнены, што і надалей працягваюцца зводзіць энергаэфектыўнасць у галіне будаўніцтва будынкаў толькі да цеплавога супраціўлення загараджальных канструкцый досыць прымітыўна.

Напрыклад, у краінах ЕС пры будаўніцтве аб'ектаў спецыяльна выкарыстоўваюць комплексныя сістэмы ацэнкі будынкаў, ацэньваюць паказчыкі энергаэфектыўнасці ў суккупнасці. **СТАР 4**

Надвор'е

ВЫПРАБАВАННЕ ДАДЖОМ І МОКРЫМ СНЕГАМ

Уначы на выхадныя падмарозіць месцамі да мінус 11-15 градусаў

У бліжэйшыя суткі надвор'е на тэрыторыі Беларусі рэзка зменіцца, бо да нас завітае фронтальны раздзел з боку Заходняй Еўропы, паведаміў начальнік метэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага гідрометцэнтра Мінпрыроды Аляксандр БЯГАНЦІК.

У гэты дзень надвор'е сапусе яшчэ і моцны халодны вецер, парывамі месцамі да 15-18 м/с. Уначы стане марозіць ужо да 0 — мінус 7 градусаў, удзень — мінус 2 — плюс 3. Толькі на поўдні на працягу сутак будзе 1-5 цяпла.

Спраўды сур'ёзна пахладае на гэтым тыдні з пятніцы да нядзелі. У гэты дзень тэрыторыя Беларусі трапіць у зону павышанага атмасфернага ціску, сфарміраваную халодным арктычным паветрам. Ападкаў ужо не будзе, аднак стане халодна, як зімой. На асобных участках дарог — галалёдзіца. Уначы на пятніцу будзе ад 0 да 7 марозу, па паўночным усходзе — да мінус 10 градусаў. Удзень — ад мінус 3 да плюс 3 градусаў. У выхадныя чакаецца ўвогуле аномальны холад. Уначы — ад мінус 4 да мінус 10 градусаў, а месцамі магчыма паніжэнне тэмпературы да 11-15 марозу. Удзень — ад мінус 3 да плюс 3 градусаў. Сіноптыкі падлічылі, што тэмпературны фон на выхадныя будзе ажно на 5-6 градусаў ніжэйшым за кліматычную норму.

Сяргей КУРКАЧ.

Таму сёння паўсюдна чакаюцца дажджы, а ў паўночных раёнах магчымы нават мокры снег. Максімальная тэмпература паветра ўдзень складзе яшчэ плюс 6-12 градусаў, а на поўдні — да 14 цяпла. У наступныя дні чакаецца далейшае пагаршэнне надвор'я. Зноў пахладае, а ападкі будуць выключна ў выглядзе дажджу і мокрага снегу. У сераду такі ападкі прагназуюцца ўначы паўсюдна, а ўдзень — па паўднёвым захадзе. У асобных раёнах слабы галалёд. Тэмпература паветра ўначы на сераду ад мінус 3 да плюс 3 градусаў, па паўднёвым захадзе — 5-10 цяпла. Удзень будзе 0 — плюс 6, на поўдні — 7-12 цяпла. Мокры снег і дождж чакаецца на паўднёвым захадзе і ў чацвер. Таму месцамі галалёд, на да-

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

Расія і Украіна ўзгаднілі цану на газ на зіму

Расія і Украіна дасягнулі дамоўленасці, што цана газу на зімовы перыяд складзе \$385 за 1 тыс. кубаметраў, пры гэтым Украіна гатовая на перадаплату паставак. Пра гэта паведаміў міністр энергетыкі РФ Аляксандр Новак. Перамовы будуць працягнуты 21 кастрычніка ў Бруселі.

«Па асноўных параметрах мы дасягнулі пагаднення — па кошыце паставак газу на зімовы перыяд, па ўмовах перадаплат і па графіку пагаднення запазычанасці. Пытанне цяпер заклучаецца ў іншым — у наяўнасці ва Украіне ў поўным аб'ёме крыніц для забеспячэння аплаты запазычанасці і аплаты бягучых паставак», — адзначыў Новак. Паводле яго слоў, цяпер будзе праводзіцца работа па пошукі фінансавых гарантыі і крыніц фінансавання з прыцягненнем Еўракамісіі.

Улады ЗША выплацілі нацысцкім злачынцам мільёны долараў

Улады Злучаных Штатаў выплацілі нацысцкім злачынцам, якія з'ехалі з краіны, мільёны долараў у выглядзе сацыяльных дапамог, высветліла агенства Associated Press у ходзе праведзенага на працягу двух гадоў даследавання. Агенства сцвярджае, што міністэрства юстыцыі ЗША на працягу некалькіх дзесяцігоддзяў складала дагаворы з нацыстамі, якія прывячылі ў краіне, па якіх тыя абавязаліся добраахвотна пакінуць ЗША і адмовіцца ад амерыканскага грамадзянства ў абмен на абяцанне, што іх не пазбавяць пенсіі.

З 1979 года як мінімум 38 з 66 нацысцкіх злачынцаў, якія вымушана пакінулі ЗША, атрымалі мільёны долараў ад Упраўлення сацыяльнага забеспячэння. Цяпер не менш за чатыры былыя нацысты жывуць у Еўропе і працягваюць атрымліваць амерыканскія сацыяльныя дапамогі, адзначае агенства. Па звестках агенства, пагадненні з нацыстамі заклучаў аддзел спецыяльных расследаванняў — падраздзяленне міністэрства юстыцыі ЗША, створанае ў 1979 годзе спецыяльна для пошуку ваенных злачынцаў і іх высялення з краіны. У самім мініосце сцвярджаюць, што ніколі не карысталіся выплатамі ў якасці прынады для высялення з краіны нацыстаў.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

У Нігерыі спынілася распаўсюджванне ліхаманкі Эбола

Сусветная арганізацыя аховы здароўя заявіла аб спыненні распаўсюджвання ліхаманкі Эбола ў Нігерыі. Пра гэта паведамаўе Reuters. «Нігерыя цяпер свабодная ад ліхаманкі Эбола. Гэта сапраўдны поспех. Цяпер мы бачым, што вірус можна перамагчы. Пакуль мы выйгралі толькі адну бітву», — падкрэсліў прадстаўнік СААЗ Руі Гама Ваз. Апошні выпадак заражэння вірусам адбыўся шэсць тыдняў таму, 5 верасня. Пра новыя эпізоды пасля гэтага афіцыйна не паведамлялася. Па правілах СААЗ, эпідэмія ліхаманкі Эбола лічыцца ліквідаванай, калі ў краіне не было выяўлена новых выпадкаў заражэння на працягу 42 дзён — падвойнага інкубацыйнага перыяду захворвання.

КОРАТКА

У Беларусі зацверджаны план-графік уводу ў эксплуатацыю другой кальцавой аўтамабільнай дарогі вакол Мінска. Участак ад аўтадарогі Мінск — Віцебск да аўтадарогі Мінск — Гродна павінен быць уведзены да 1 студзеня 2016 года, а адрэзак ад аўтадарогі Мінск — Гродна да аўтадарогі Брэст — Мінск — да 1 студзеня 2017 года. Аўтамабільная дарога Мінск — Мікашэвічы паміж 67,4 і 101 км намячана ўвесці ў эксплуатацыю ў 2016 годзе. Участак аўтадарогі Жлобін — Гомель плануецца здаць у бягучым годзе, а участак Бабыруйск — Жлобін — да 1 верасня 2016 года.

Нацыянальны банк Беларусі купіў Банк Масква—Мінск — даччыны банк ААТ «Банк Масквы». Чакаецца, што зделка абдудзецца ў бліжэйшы час. Пры гэтым аб'ядноўваць Банк Масква—Мінск з Белінвестбанкам не плануецца.

Агульны аб'ём грашовых даходаў насельніцтва Беларусі ў студзені—жніўні бягучага года склаў Br338,4 трлн, у разліку на душу насельніцтва — Br4 млн 468 тыс. у месяц.

Паркоўкі ў цэнтры Мінска на працягу паўгода абсталююць аўтамабільна-сістэмай аплаты. Паркаматы тут будуць працаваць на сонечных батарэях. На пачатковым этапе аплата паркоўкі можна будзе толькі наяўнымі, а затым і з дапамогай банкаўскай карткі, СМС-паведамлення, дадатку для мабільнага тэлефона.

Майстры на ўсе рукі

АДНО ШТО АБЕД НЕ ГАТУЮЦЬ

Як рабочыя-ўніверсалы абслугоўваюць сталічны жылфонд

Ёсць такі закон: калі нешта выходзіць са строю, то звычайна — усё і адразу. Толькі пацёк кран у ваньным пакоі — глядзіш, і разетка ў спальні заіскрыла, і дзверы ў гасцёўню прасядаць сталі... Раней для таго, каб адрамантаваць усё гэта, трэба было падаць як мінімум тры заяўкі ў ЖЭС, і чакаць, пакуль да вас прыйдзе сантэхнік, электрык, цяляр... Цяпер усё стала прасцей: спецыяльна навуцаны хаус-майстар за адзін, так бы моўіць, прысесть падрамантуе і кран, і разетку, і дзверы. Зручна, хутка і якасна.

«МУЖЫК — ЁН І ЁСЦЬ МУЖЫК»

Эксперымент па падрыхтоўцы рабочых па комплексным абслугоўванні будынкаў і збудаванняў (у народзе — хаус-майстроў) пачаўся са сталічнага ЖЭСа № 32, што ў Чыжоўцы. Хаус-майстар — гэта не зусім правільная назва, — укладнае дырэктар ЖЭСа № 32

Аляксандр Данілевіч — сапраўдны майстар на ўсе рукі!

Мікалай ПІНЧУК, — бо, напрыклад, у Германіі хаус-майстар — гэта чалавек, які ажыццяўляе агляд кватэр і адрасуе заяўкі на рамонт падрадным арганізацыям. **СТАР 4**

ДЗЕЛЯ ДАБРАБЫТУ ЛЮДЗЕЙ І СТАБІЛЬНАСЦІ ДЗЯРЖАВЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
«Аднак варта памятаць, што адкрытая палітыка, накіраваная на прыцягненне працоўных мігрантаў, як паказаў вопыт Еўропы, не заўсёды бывае паспяховай», — кажаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў: «Калі не хочам міжнацыянальных канфліктаў у сябе ў краіне, то трэба задзейнічаць беларускіх грамадзян напоўніцца, а не пладзіць утрыманства сярод сваіх і прыцягваць замежную рабочую сілу на так званую неспрэстыжную работу».

Працягваючы тэму ўтрыманства, Прэзідэнт заўважыў: «Як мне дакладваюць, амаль 500 тысяч нашых грамадзян не задзейнічаны ў эканоміцы краіны. Няхай 100 тысяч — гэта хатнія гаспадыні і тыя, хто працуе на ўласным падворку. А 400 тысяч чым займаюцца? За чый кошт жывуць?» Аляксандр Лукашэнка асобна закрануў праблему з асобамі, абавязанымі працаваць дзеля кампенсавання дзяржаве расходаў на ўтрыманні дзяцей: «Як яны працуюць? У сістэму ЖКГ вы іх адпраўляеце. Уладкавалі ды ўладкавалі — работнікі ЖКГ пакутуюць і пастаянна скардзяцца: то на работу не ходзяць, даводзіцца міліцыі іх за руку вадзіць, то яшчэ што-небудзь. Чаму далей не робім захады? Калі ён працаўладкаваны, абавязаны працаваць і не працуе, чаму мы далей не прымаем меры? Што мы з імі возмім? Ды не возмім мы з імі, мы іх проста на водкуп ім жа кінулі і задаволены — ус я ідзе працэс. Ды не ідзе ніяк гэты працэс».

Прычым гэтыя і іншыя ўтрыманцы карыстаюцца ўсімі дабротамі дзяржавы, атрымліваюць бясплатную адукацыю, медыцынскае абслугоўванне, аплачваюць паслугі ЖКГ па дагаворных дзяржавай тарыфах. А потым яшчэ прыходзяць да дзяржавы і патрабуюць добрую пенсію. «Час спыняць гэтае ўтрыманства, 400 тысяч павінны быць уцягнуты «імя рэвалюцый» у работу. Гультаёў не павінна быць у краіне. Трэба прымусіць гэтых людзей працаваць і перастаць раздаваць бясплатна даброты тым, хто не працуе», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. Кіраўнік дзяржавы прызначыў кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Андрэя Кабякова і дзяржаўнага сакратара Савета Бяспекі Аляксандра Мяхуева адказнымі за ўнясенне прапановы на гэту тэму і даручыў да канца года далажыць яму аб праведзенай рабоце.

Віцэ-прэм'ер Анатоль Тозік у ходзе нарады агучыў прапановы ўрада па закранутых пытаннях. Саўмін падтрымаў праект нарматыўнага акту, у якім прадугледжаны шэраг мер для максімальна магчымага прыцягнення да працы грамадзян, якія ўхіляюцца ад яе, а таксама

для стварэння дадатковых стымуляў для добрааруменнай працы. У прыватнасці, прапануецца з 10 да 15 гадоў павялічыць мінімальныя працоўны стаж з выплатай абавязковых страхавых узносаў у фонд сацыяльнай абароны насельніцтва для прызначэння працоўных пенсій. Пры разліку пенсій прапануецца браць за аснову апошнія 20 гадоў стажу. Пры адсутнасці патрабаванага агульнага і страхавога стажу працы — павысіць узрост для звароту за сацыяльнай пенсіяй на пяць гадоў: да 60 гадоў для жанчын і 65 гадоў для мужчын, а магчыма, і ўстанавіць аднолькавы парог ўзросту ў 65 гадоў.

Па словах Анатоля Тозіка, для тых, хто не плаціць падаходны падатак і адлічэнні ў фонд сацыяльнай абароны, варта было б вызначыць пералік мінімальнай дапамогі, якую ён можа атрымаць бясплатна ў дзяржаве.

Урад прапонуе ўзмацніць уплыў працяглага працоўнага стажу на памер прызначанай пенсіі, у першую чаргу для нізкааплачаных катэгорый работнікаў.

На думку віцэ-прэм'ера, каб насельніцтва лепш працавала, неабходна стварыць эканамічныя стымулы, скаарктаваць сацыяльную палітыку і ўдакладніць дзяржаўныя сацыяльныя стандарты, перагледзець нормы працы. Анатоль Тозік лічыць, што рэалізацыя гэтых мер дазволіла б павысіць намінальную заробковую плату ў краіне, выраўнаваўшы яе паказчык з сумажыхымі краінамі.

У краіне пачалася работа па забеспячэнні неабходнай мабільнасці рабочай сілы. У сувязі з гэтым урад лічыць мэтазгодным працягнуць скарачэнне будаўніцтва жылля з дзяржаўдтрымкай і павелічэнне будаўніцтва даступнага на кошыце арэнднага жылля з адпаведнай падтрымкай шматдзетных сем'яў і іншых катэгорый, якія ў гэтым маюць патрэбу.

Віцэ-прэм'ер унёс таксама шэраг прапанов, якія тычацца змены структуры і якасці падрыхтоўкі кадраў, павышэння статусу прафесійна-тэхнічнай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі, а таксама каардынавання працы міністэрстваў і ведамстваў. У пачатку лістапада гэтыя прапановы будуць унесены на разгляд кіраўніка дзяржавы.

Анатоль Тозік лічыць, што ў краіне ёсць магчымасці закрыць усё патрэбнасці эканомікі ўласнымі працоўнымі рэсурсамі, прымаючы з ліку замежных грамадзян толькі патрэбных для краіны спецыялістаў.

«Нам патрэбны вынік. Як вы будзеце дамагацца выніку — гэта ваша справа, — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. — Але не павінен чалавек, які з дня ў дзень працуе, працаваць яшчэ на нейкіх бамжоў!».

АДКАЗНАЯ СЛУЖБА

Начальнікам Службы бяспекі Прэзідэнта Беларусі назначаны Віктар Шынкевіч

Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка назначыў Віктара Шынкевіча начальнікам Службы бяспекі Прэзідэнта Беларусі. Аб гэтым БЕЛТА паведамілі ў прэс-службе беларускага лідара.

«Думаю, што вы больш, чым хто-небудзь, ведаеце аб сутнасці гэтай службы, вы ведаеце, якая адказнасць на Службе бяспекі», — кажаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што быў шэраг прапановы па кіраўніку Службы бяспекі. «Напэўна, ведаеце, што нехта разглядае гэта як добрае, удалае, цёплае месца, не разумеючы таго, куды ён ідзе, некаторыя проста хочучы паспрабаваць сябе на гэтай пасадзе. Перада мной былі два моманты: назначэнне чалавека збоку, каб узварушыць тым самым Службу бяспекі, або ж пакінуць чалавека, які доўгі час праслужыў у Службе бяспекі, добра яе ведае, каб яму не даводзілася вывучаць яе, уключацца дадаткова ў службу і тым самым траціць час, — адзначыў Прэзідэнт. — Як разумеюце, часу ў нас няма, каб разварушвацца, у нас халае мерапрыемстваў, дзе трэба і забяспечваць бяспеку Прэзідэнта, і вырашаць іншыя пытанні, якія ляжаць на Службе бяспекі».

«Улічваючы, што вы ўсё жыццё прапрацавалі ў спецыяльных органах, вашу падрыхтоўку і наогул вашы адносіны да справы, я ўсё ж такі спыніўся на другім варыянце, што на гэтым этапе нам не трэба ўзварушваць Службу бяспекі, запрашаючы чалавека збоку», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

Пры гэтым Прэзідэнт падкрэсліў, што гэта не значыць, што ў гэтай структуры трэба пакінуць усё як ёсць. «У мяне шмат пытанняў да Службы бяспекі Прэзідэнта», — кажаў Аляксандр Лукашэнка.

■ Парламенцкі дзённік

ЗА КОШТ ЧАГО БУДЗЕМ «РАСЦІЦЬ» ЭКАНОМІКУ?

У САВЕЦЕ РЭСПУБЛІКІ АБМЕРКАВАЛІ НАЦЫЯНАЛЬНУЮ СТРАТЭГІЮ РАЗВІЦЦЯ КРАІНЫ ДА 2030 ГОДА

Якой будзе беларуская эканоміка праз 15 гадоў? Колькі мы будзем зарабляць і ў якім узросце пойдзем на пенсію, як будзе развівацца прыватная ініцыятыва і якім будзе адміністрацыйна-тэрытарыяльны падзел у краіне, — пра гэта і не толькі на днях ішла гутарка у верхняй палате Беларускага парламента. Чарговае пасяджэнне навукова-кансультацыйнага савета па пытаннях развіцця эканомікі пры Прэзідыуме Савета Рэспублікі было прысвечана распрацоўцы Нацыянальнай стратэгіі развіцця Беларусі да 2030 года.

Як заўважыў ва ўступным слове **Анатоль РУСЕЦКІ, намеснік старшыні Савета Рэспублікі і старшыня навукова-кансультацыйнага савета**, на 2014–2015 гады прыпадае завяршэнне цэлага шэрагу важных дзяржаўных праграм.

— Нам трэба добра разумець, якім чынам краіне дзейнічаць і развівацца далей, пры гэтым павінны закладваць у стратэгію толькі тыя моманты, якія мы здольны рэалізаваць, — падкрэсліў ён.

Старшыня навукова-кансультацыйнага савета звярнуў увагу і на немагчымасць існавання краіны ў сённяшніх умовах ізалявана ад іншых дзяржаў. Па яго словах, мы павінны стварыць сістэму, якая нам дазволіць інтэгравацца, развіваць нашы адносіны як з Усходам, так і з Захадам.

ЧАЛАВЕК — ЭКАНОМІКА — ЭКАЛОГІЯ

Даклад «Асноўныя аспекты праекта Нацыянальнай стратэгіі ўстойлівага сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусі на перыяд да 2030 года» прэзентаваў **Аляксандр ЧАРВЯКОЎ**, дырэктар **Навукова-даследчага эканамічнага інстытута Міністэрства Эканомікі**.

— Стратэгія павінна вызначаць напярмкі працы дзяржавы на 15 гадоў наперад у рамках устойлівай трыяды: чалавек — эканоміка — экалогія, — адзначыў ён. — Іншымі словамі, мы павінны заглянуць у будучыню і сказаць, якой павінна быць наша краіна ў 2030 годзе.

Як паведаміў дакладчык, пры распрацоўцы праграмы ўлічваліся розныя фактары. Па-першае, глабальныя тэндэнцыі і, як вынік, узмацненне канкурэнцыі на мясцовым і на сусветным узроўні.

Замест 6 абласцей і 118 раёнаў можа быць утворана ад 16 да 19 акруг і 250–300 нізавых муніцыпалітэтаў.

— Нашы прадпрыемствы ўжо сёння канкуруюць не на ўзроўні вобласці, раёна, дзяржавы, а і ў свеце, — аргументаваў Аляксандр Чарвякоў.

Другі фактар — перафарматаванне сусветнай сістэмы: змяшчэнне цэнтра развіцця ў азіяцкі рэгіён (у большасці сфер п'яціраўчэння пазіцыі паступова займае Кітай). Трэці — змена клімату і вычэрпванне сусветных запасаў прыродных рэсурсаў.

— Пры распрацоўцы мы ўлічалі і рэзалюцыю Арганізацыі Аб'яднаных Нацый «Будучыня, якую мы хочам», дзе дадзены агульныя рэкамендацыі дзяржаве па распрацоўцы стратэгіі

развіцця краіны, — паведаміў выступоўца. — Не абмінулі ўвагай і асноўныя прагнозы развіцця Беларусі, Расіі і Еўрапейскага саюза. Улічаны былі і ўнутраныя праблемы, і ўмовы, у якіх развіваецца і будзе развівацца наша краіна.

«ЗА 15 ГАДОЎ МЫ МОЖАМ СТРАЦІЦЬ ТРЫ БАБРУЙСКІ»

Назваваючы асноўныя рызыкі, з якімі можа сутыкнуцца наша краіна на працягу наступных 15 гадоў, Аляксандр Чарвякоў у першую чаргу зрабіў акцэнт на эканамічных праблемах.

— Гэта марудныя тэмпы трансфармацыі эканомікі і рызыка захавання яе высоказатратнай структуры. Беларусь займае 101-е месца са 120 краін у рэйтынгу эканамічнай трансфармацыі, Расія на сёння — на 77-й, Казахстан — на 83-й пазіцыі. Застаецца дастаткова высокай рызыка тэхналагічнага адставання. Доля высокатэхналагічных сектараў прамысловасці Беларусі сёння складае не больш за 2%, а ў многіх замежных краінах гэты паказчык перавысіў 10%. Па-ранейшаму тэмпы росту намік эканомікі залежаць ад знешніх паставак энергетычных рэсурсаў, а таксама ад вагання ценя на іх. Сярод рызык ёсць верагоднасць і міжнароднай дыскрымінацыі, якая працягнецца ўжо сёння.

У той жа час нельга не ўлічваць і сацыяльныя рызыкі. Вялікую занепакоенасць у эканамістаў выклікае дастаткова высокая страта працоўнага патэнцыялу краіны.

— За 15 гадоў яна можа скласці прыкладна 600 тысяч чалавек — а гэта тры Бабруйскі. Доля працаздольнага насельніцтва таксама скароціцца з 59 да 52%.

Існуе рэальная пагроза працоўнаму патэнцыялу беларускай вёскі.

— Да 2030 года сяло пяройдзе ў катэгорыю працэнадастатковых. Са 118-ці сельскіх раёнаў у 98-мі доля працаздольных грамадзян будзе складаць менш за 50%.

ІНЕРЦЫЯ ЦІ ІНАВАЦЫІ?

Па інфармацыі Аляксандра Чарвякова, з улікам гэтых знешніх і ўнутраных умоў прапрацоўваліся два магчымыя варыянты сцэнарыю развіцця краіны. Першы — інерцыйны. Для яго характэрна марудная перабудова эканомікі, нейтральнае стаўленне да развіцця прыватнага прадпрыемальніцтва, захаванне існуючых тэндэнцый па накіраванні інвестыцый, маруднае фарміраванне высокатэхналагічнага сектара. Другі шлях — інавацыйнае развіццё. Ён прадугледжвае актыўнае правядзенне працэсаў трансфармацыі ўласнасці дзяржаўнага кіравання, галіновых і тэхналагічных структур, падтрымку прыватнага прадпрыемальніцтва, актывізацыю пошты і прапановы на навуковыя распрацоўкі. У такіх умовах ВУП за 15 гадоў можа прырасці ў два разы.

Як паведаміў выступоўца, у якасці мэтавага сцэнарыю быў прыняты другі варыянт.

Першы кампанент рэалізацыі гэтай сцэнарыя — чалавек. Ва ўмовах глабальнага канкуруючых не толькі краіны, але і дзяржавы. Чым вышэйшы інтэлектуальны патэнцыял, тым больш эфектыўна працуе сістэма кіравання. У выніку барацьба адбы-

ваецца паміж чалавечым капіталам і за яго. А для таго, каб стварыць такі капітал, асабліва ўвагу трэба надаць сферам адукацыі і аховы здароўя. Сярод галоўных задач, на думку распрацоўшчыкаў стратэгіі, павінна стаць стварэнне сістэмы бесперапынай адукацыі праз усё жыццё, пачынаючы з дзіцячага садка.

Вялікую занепакоенасць у эканамістаў выклікае дастаткова высокая страта працоўнага патэнцыялу краіны. За 15 гадоў яна можа скласці прыкладна 600 тысяч чалавек.

Яшчэ адна стратэгічная задача — забеспячэнне працягласці і якасці жыцця людзей.

— Базавымі катэгорыямі тут з'яўляюцца якасная ахова здароўя і заахованне здаровага ладу жыцця. Таксама трэба будзе павялічыць аб'ём высокатэхналагічных відаў медыцынскай дапамогі: транспланталогіі, эндаратэзавання... Трэба стварыць дзяржаўны механізм падтрымкі здаровага ладу жыцця.

АБЛАСЦЕЙ І РАЁНАЎ НЕ БУДЗЕ?

Палітыка ў галіне заробатнай платы будзе забяспечвацца праз выкананне асноўных эканамічных законаў: грошы павінны быць зароблены. А галоўная задача пенсійнай палітыкі — забяспечыць фінансавую ўстойлівасць пенсійнай сістэмы з ростам адпаведнай нагрузкі.

— Мы не можам тут абшыцца без змянення пенсійнага ўзросту і яго паступовага набліжэння да ўзросту фактычнай страты працаздольнасці па старасці: гэта 65 гадоў у мужчын і 60 у жанчын, — лічыць Аляксандр Чарвякоў.

Таксама праект нацыянальнай стратэгіі прадугледжвае актыўны ўдзел дзяржавы ў бізнес-працэсах. Па словах дакладчыка, дзяржава павінна пазіцыянаваць сябе як эфектыўны ўласнік.

Яшчэ адзін цікавы момант у праекце развіцця краіны да 2030 года — рэфармаванне сістэмы дзяржаўнага кіравання на тэрытарыяльным узроўні. Галоўная мэта магчымых рэформаў — павышэнне ўстойлівасці і самадастатковасці эканамічнага развіцця рэгіёнаў.

— Гэтае пытанне патрабуе ўзважанага пазіцыі і ўсебаковай прапрацоўкі, — адзначыў выступоўца. — Для інфармацыі скажу, што мы разгледзім пераход на двухузроўневую сістэму кіравання. Так, замест 6 абласцей і 118 раёнаў можа быць утворана ад 16 да 19 акруг і 250–300 нізавых муніцыпалітэтаў. Асноўная задача гэтага — забяспячэнне ўстойлівасці развіцця тэрыторыі, стварэнне неабходнай эканамічнай базы для зніжэння датацыянасі рэгіёнаў і забяспячэння самастойнасці вырашэння праблем.

Па словах Аляксандра Чарвякова, такім чынам рэгіёны змогуць больш эфектыўна карыстацца ўласнымі рэсурсамі. А галоўным рухавіком стане развіццё прыватнага бізнесу.

Надзея ЮШКЕВІЧ

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

ЗГУЛЯЕМ У ШАХМАТЫ?

У Ашмянскім раёне адкрыўся шахматна-шашачны клуб для грамадзян пажылога ўзросту і інвалідаў.

Аб гэтым пакапаціліся работнікі раённага тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва сумесна з Беларускамі таварыствам Чырвонага Крыжа ў рамках праекта «Пашырэнне магчымасцяў пажылых людзей у прыняцці рашэнняў па пытаннях іх паўнацэннага ўдзелу ў жыцці грамадства». Для клуба набылі неабходнае абсталяванне і інвентар, спонсары дапамаглі купіць тэнт-шацёр, стол, крэслы, шахматы і шашкі, прызы для гульцоў. Першы турнір адбыўся на базе аддзялення кругласутачнага знаходжання для грамадзян пажылага ўзросту і інвалідаў у аграгарадку Жупраны. Дарэчы, разам з «салодкім сталом» і канцэртам, удзельнікамі якога сталі самадзейныя артысты мясцовага Дома культуры.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

СМАРТФОН — ДЛЯ ЗДЗЯЙСНЕННЯ ПАКУПАК

Аператар МТС канстатуе рост папулярнасці ў першым паўгоддзі мабільнага інтэрнэту.

У параўнанні з аналагічным перыядам 2013 года колькасць карыстальнікаў мабільнага доступу павялічылася на 25% і складае 1,9 мільёна чалавек. А трафік вырас больш чым на 40%. Што тычыцца з'яўлення ў пераважна карыстальнікаў, то звычайна галасавыя выклікі адыходзяць на другі план, а іх месца займаюць data-паслугі.

Найбольш яркім тэндэнц становіцца прагляд анлайн-відаў — ролікаў на YouTube, серыялаў і поўнамэтражных кінафільмаў. Разам з відаз папулярнасць набываюць гульні на смартфонах і планшэтах. Таксама абаненты пастаянна шукаюць інфармацыю ў пошукавіках і на інтэрнэт-старонках, многія з якіх ужо аптымізаваны для прагляду з мабільных уладарстваў. Істотны трафік генеруюць і мабільныя дадаткі. Сярод іх варта адзначыць анлайн-каталогі тавараў, якія дазваляюць здзяйсняць як паўсаздадзеныя, так і буйныя пакупкі непасрэдна з экрана смартфона.

Надзея НІКАЛАЕВА.

У СІСТЭМЕ BELTOLL БОЛЬШ ЗА 200 ТЫСЯЧ КЛІЕНТАЎ

Менавіта ў другой палове кастрычніка ў сістэме BeToll зарэгістравана 200 тысяч транспартных сродкаў — пераважна з Беларусі, Расіі, Польшчы, Украіны і краін Балтыі. Больш за палову карыстальнікаў (51%) платнымі дарогамі прыпадае на замежных кліентаў. Галоўным чынам зарэгістраваныя ў сістэме транспартныя сродкі належаць рэзідэнтам Расіі (12%), Украіны (10%), Польшчы (10%) і Літвы (7%).

Колькасць транспартных сродкаў з'яўляецца адным з ключавых параметраў эфектыўнасці сістэмы. Чым больш карыстальнікаў платных дарог у Беларусі — тым больш сродкаў паступае ў рэспубліканскі бюджэт на іх утрыманне і мадэрнізацыю. Аб'ём карыстальнікаў расце разам з працягласцю платнай дарогі, менавіта пасля ўведзэння ў эксплуатацыю новых участкаў дарог. «Таксама гэты паказчык сведчыць аб тым, што мы дамагліся высокай інфармаванасці транспартных кампаній аб рабоце сістэмы і аб праваіх яе выкарыстання», — удакладняе **менеджар па сувязях з грамадскасцю аператара сістэмы BeToll Сяргей БУРПІ**.

Па-ранейшаму амаль 80% усіх зарэгістраваных транспартных сродкаў маюць тэхнічна дапушчальную агульную масу больш за 3,5 тоны. Другая па велічыні група (каля 16%) — транспартныя сродкі з тэхнічна дапушчальнай агульнай масай не больш за 3,5 тоны, зарэгістраваныя за межамі Мінскага саюза. Аўтобусы складаюць каля 5% ад агульнай колькасці транспартных сродкаў у сістэме.

Сяргей КУРКАЧ.

ДАПАМОЖА «КРЫЗІСНЫ» ПАКОЙ

Жанчыны з дзецьмі, якія перажылі сямейную трагедыю, пацярпелі ад гвалту і маюць тэрміновую патрэбу ў часовым жылльвым прыстанішчы, могуць скарыстацца «крызісным» пакоем у вёсцы Рыбніца Гродзенскага раёна.

Паў года адведзена адно з памяшканняў у будынку былой васмігоднай школы, дзе цяпер размяшчаецца цэнтр турызму і краязнаўства са спартыўнай залай і трэнажорамі. Пакой абсталяваны сучаснай мэбляй, ёсць умовы не толькі для адпачынку і гатавання ежы, але і гульнявы куток для малых (шмат цацак, кніг), рабочае месца для школьніка. Цэнтрам сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Гродзенскага раёна сумесна з райаддзелам міліцыі прадумана і сістэма бяспекі знаходжання тут пацярпелых ад гвалту ў сям'і.

Усё гэта зроблена, дарэчы, не за бюджэтныя сродкі, а дзякуючы спонсарам, сярод якіх сельскагаспадарчы кааператывы «Свіслач», ААТ «Мэблябудканструкцыя», ТАА «Еўрагандаль», прадпрыемства «ЗОВ», грамадскае аб'яднанне «Белая Русь», абласная арганізацыя Беларускага таварыства Чырвонага Крыжа.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

БРАКАНЬЕРЫ НЕ ПАЗБЕГЛІ АДКАЗНАСЦІ

Трох парушальнікаў, якія рыхтаваліся здабываць рыбу пры дапамозе электралавільнай устаноўкі, затрымаў супрацоўнік Мінскай міжрайінспекцыі на рацэ Пціцы каля вёскі Старынка.

— Паведамлены пра тое, што гэты ўчастак ракі падваргаецца «атакам» браканьераў, паступалі ў інспекцыю прыкладна. Мясцовыя рыбакі скардзіліся на мізэрныя ўловы. Часам назіралася мёртвая дробная рыба пры адсутнасці лужных прыкмет забруджвання. — раславаў **прэс-сакратар Дзяржаўнай інспекцыі аховы жылльвага і расліннага свету пры Прэзідэце Рэспублікі Беларусь Вольга ГРАМОВІЧ**. — Цігам двух месяцаў дзяржінспектары метадычна прапрацоўвалі інфармацыю, кожны тыдзень праводзілі на Пціцы па некалькі рэйдывых мерапрыемстваў, імкнучыся вызначыць найбольш верагодныя месцы з'яўлення браканьераў. Былі задзейнічаны і грамадскія інспектары. І вось ночку каля аднаго з каналаў, што прымыкае да ракі, супрацоўнік інспекцыі заўважыў аўтамобіль. У ім знаходзіўся адзін з парушальнікаў. Два іншыя ў гэты час спускалі лодку, пры затрыманні спрабавалі ўцячы. Адзін вырашыў перабрацца ўплыў праз канал, аднак у цёплай вопратцы і гумавых ботах пацяў тануць. Другі з электралавільнай устаноўкай затаіўся ў хмызняку.

Сваю віну браканьеры прызналі. Вырашаецца пытанне іх крмінальнай адказнасці.

Сяргей РАСОЛЬКА.

У ЖЛОБІНЕ ЗАБІЛІ СЯМ'Ю...

У лесе пад Жлобінам былі знойдзены цалкам абгарэлыя «жыглы», у салоне якіх знаходзіліся фрагменты сел траіх чалавек. Як паведамілі ў прэс-службе ўпраўлення Следчага камітэта па Гомельскай вобласці, падчас правядзення першапачатковых следвых дзеянняў і аперацыйна-вышукowych мерапрыемстваў устаноўлены асобы загінулых. Жыхары

На радзіме аўтара палескіх мадон Аляксея Кузьміча

ў вёсцы Махро Іванаўскага раёна правялі вечар памяці мастака

Яшчэ ўлетку ў родным сале Аляксея Кузьміча адкрылі карцінную галерэю яго імя. Тут экспануецца каля сотні работ мастака. І землякі, несумненна, ганарачка б'юль аднавяскоўцам, карціны якога набылі вядомасць далёка за межамі не толькі свайго раёна, але і краіны.

Таму, паводле слоў намесніка старшыні Іванаўскага райвыканкама Алены ДАРАГАКУПЕЦ, выкарыстоўваецца любя нагода, каб правесці мерапрыемства менавіта ў гэтай вёсцы: «У Махро варта ехаць, каб дакрануцца душой да святла творчасці Аляксея Кузьміча, атрымаць асалоду ад сапраўднай прыгажосці».

Алена Паўлаўна раскажыла, што першая частка мерапрыемства прайшла як вечар памяці мастака Кузьміча. У вёску з гэтай нагоды прыехалі яго родныя, сябры, пісьменнікі, мастакі — усе, хто захапляецца і шануе творчасць славытага аўтара. Гаварылі пра яго

дзяцінства, вытокі, духоўныя карані творчасці. Успаміналі маці Аляксандру Максімаўну, галоўную мадонну яго жыцця.

А другая частка вечара была пабудавана як ушанаванне, можна сказаць, жывых прататыпаў мастака, жанчын, якія ў розныя часы дарылі натхненне творцы. На мерапрыемства запрасілі шматдзетных маці, а таксама маці, якія выхоўваюць дзяцей-інвалідаў, і тых, хто ўдала сумяшчае працу і мацярынства. Словам, мадонны з палескага раёна, якія прысвяцілі сябе дзецям і сям'і, сталі гераінямі вечарыны.

— Адным з творчых крода Аляксея Кузьміча цяпер нярэдка называюць яго словы: «Хто любіць жанчыну, той любіць свет...», — сказала Алена Дарагакупец. — Сваё мерапрыемства мы стараліся напоўніць менавіта любоўю і святлом.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

■ Адпачываем цікава

ДРАНК-ФЭСТ ПА-МАГІЛЁўСКУ

Прапанову цэнтру гарадскіх ініцыятыў правесці ў Магілёве смачнае свята ў гонар папулярнай бульбяной стравы абедзюма рукамі падтрымалі ва ўніверсітэце харчавання. Выбравлі месца, прызначылі час і нават не чакалі, што зацікавіцца столькі народ. Ахвотнікаў паласавалі драмкамі было некалькі тысяч.

— Мы яшчэ напярэдадні зрабілі ў сваіх універсітэцкіх «кухнях» стратэгічны запас драмкаў, — усміхаецца намеснік загадчыка кафедры тэхналогіі вытворчасці прадукцыі грамадскага харчавання Магілёўскага ўніверсітэта харчавання Вольга МАЦЫКАВА. — Усё тое, што мы са студэнтамі пяклі амаль цэлы дзень, з'елі за гадзіну.

На смачныя пахі народ злятаўся як пчолы на мёд. Ужо стала традыцыйнай праводзіць падобныя народныя свята ў аўтэнтычнай вёсачцы пачатку ХХ стагоддзя, якая схавалася ад гарадскога шуму ў глыбіні Пячарскага лесапарку. Ёсць такі самабытны кутчак у Магілёве, куды неабавязка да народных традыцый магілёўскіх прадпрыемлячых з'езд рубленых хаты разам са свірамі стагадовай даўніны, пабудовай карчмы і нават драўляную царкву. А галоўнае — зрабіць так, каб усім гэтым можна было карыстацца. Так лягчы зразумець, як нашы продкі ўмелі абыходзіцца без цяперашніх дасягненых цывілізацыі. Дранкі на свяце гатавалі ў вялікіх патэльнях пад адкрытым небам. Цягляныя мангалы пад навесамі прыйшліся вельмі дарэчы.

— І вось гэтак народнае гуляне арганізавала невялікая групка энтузіястаў, — радаваўся прафесар кафедры гуманітарных дысцыплін універсітэта харчавання Юрый БУБНАУ. У прафесарскай манты і капелюшы.

падперзаны фартухом, ён ледзь паспяваў частаваць людзей духмянымі бульбянымі аладкамі. — Вельмі важна адраджаць нацыянальныя традыцыі, прапагандаваць такія патрэбныя і ганаровыя прафесіі кухара і кулінара. У Еўропе яны адны з самых прэстыжных. Мы таксама не павіны адставяць.

Якіх толькі дранікаў тут не было — са шпінатам, морквай і нават ласосем. Госці ўміналі усё запар, але эксперты выбралі самы смачны від дранікаў. За перамогу ў гэтых своеасаблівых спаборніцтвах змагаліся 4 каманды — тры з універсітэта харчавання і адна з Магілёўскага ліцэя № 10, дзе таксама «куюць кадры» для харчовай галіны. Свае кулінарныя веды прадэманстравала нават каманда навукоўцаў кафедры гуманітарных дысцыплін універсітэта, якая гатавала па рэцэпце дацэнта кафедры Васіля Жукава. Дарэчы, куха-

рылі яны пад шматаб'яцальнай назвай «Група дацэнтаў «Дранкі»».

Але перамаглі, зразумела, прафесіяналы: студэнты 4 курса, якія асвойваюць ва ўніверсітэце спецыяльнасць «вытворчасць прадукцыі і арганізацыя грамадскага харчавання». Іх дранікі прыйшліся дасладобы спрактыкаванаму журы. Дарэчы, сярод суддзёў была і прадстаўніца Літвы — выкладчыца ўніверсітэта прыкладных навук Крысціна МАНТРЫМАЙЦЕ, якая прыехала ў Магілёў на стажыроўку.

— Мяне вельмі ўразіла творчасць удзельнікаў, — прызначыла яна. — Яны гатавалі дранікі з гароднінай, прыправамі і нават рыбай. Атрымліваўся вельмі карысны, узбагачаны актыўнымі бялагічнымі рэчывамі прадукт.

У Літве дранікі звычайна называюць бульбянымі білінамі, але большай папулярнасцю, па словах госці, карыстаюц-

Юрый Бубнаў частаваў гэсцей у прафесарскай манты.

Арганізатары між тым абяцаюць праз год усё паўтарыць. І, магчыма, расунуць межы да маштабаў інтэрнацыянальных. Крысціна Мантрымайце запэўніла, што такое магчыма. У Еўропе ёсць розныя свята, але гэтак — непаўторнае, — тут усё вельмі добра спалучалася: і самабытнасць, і настрой, і афармленне.

Самае цікавае, што ў святэ не было ўкладзена ні рубля бюджэтных грошай. Спонсарамі сталі самі арганізатары і іх сябры. Напрыклад, сям'я Арцёменкаў з быхаўскай вёскі Абідавічы прэзентавала 5 мяшкоў бульбы. І такіх энтузіястаў знайшлося шмат.

— Наша каманда не ўдзельнічала ў конкурсе, але актыўна дапамагала частаваць публіку, — адзначыў кіраўнік цэнтру гарадскіх ініцыятыў Юрый СТУКАЛА. — За свае грошы мы набылі аднаразовы посуд, адзін з нашых сяброў прывёў некалькі мяшкоў бульбы, і мы гатавалі на вачуху ў людзей. Дзякую прадпрыемлячкі Сяргею Хмяльніцкаму, які бясплатна прадставіў сваю тэрыторыю, шматлікім валондэрам, якія падтрымалі нас.

Першы фестываль быў пробны, але мы збіраемся і далей вытрымліваць яго фармат. Ён быў цалкам безалкагольным, на яго прыйшла па-сапраўднаму інтэлігентная публіка. Спадзяюся, такім станючым святам застанецца і далей.

Нэлі ЗІГУЛА. Фота аўтара

Студэнты і дацэнты гатавалі побач. Выбравлі майстроў карысталіся попытам.

■ Не прапусціце!

ШАНЦ ТРАПІЦЬ НА ЕЎРАБАЧАННЕ

НА КАСТЫНГ ДА АЛЯКСАНДРА РЫБАКА Ў МАГІЛЁЎ ПРІЕХАЛІ ПРЭТЭНДЭНТКІ НАВАТ З СУСЕДНІХ АБЛАСЦЕЙ

На заклік паўдзельнічаць у адборы на вядомы міжнародны конкурс песні «Еўрабачанне-2015» у ДК «Магатакс», дзе адбываўся кастынг, прыйшло некалькі дзясяткаў дзяўчат. Прагляд для нарвежскага беларуска арганізаваў прадзюсарскі цэнтр Grand Music, які працуе з такімі вядомымі артыстамі, як Саша Нэма, Ларыса Грыбалева.

Кастынгі запланаваны ў 4 гарадах — Магілёве, Мінску, Гродна і Брэсце. І Магілёў стаў першым у спісе...

Ды і самой цікава звездаць нешта новае.

Шмат дзючаты прыехалі з раёнаў вобласці. Марына, напрыклад, завітала з Горак. Музыка для яе — і хобі, і праца (яна — настаўніца валькальна-харовай школы).

У сценах ДК адчуваецца, што ўжо далёка не лета, але на сцэне дзючатам было гарача нават у яна будзе, ён яшчэ не вызначыўся. Можна, 2 чалавекі, а можа — 6. Але кастынг — гэта яшчэ не ўсё. Трапіць на сцэну «Еўрабачанна» змогуць не толькі тыя, што пройдуць нацыянальны адбор.

З Магілёвам спевака звязвае мінулае — у музычным каледжы пасля мінскай ВНУ працавалі яго бацькі. А вось Віцебск, адкуль яго карані, чамусьці ў спіс наведванню не трапіў. Але віцэбанчанка Святлана не паленвалася прыехаць паспрабаваць шчасця ў Магілёў.

— Спяваю для сябе, на вясялях, вась сябар і параў мне паспрабаваць, — прызначыла дзючына. —

сандра Рыбака з замілаваннем. Яно і зразумела: хлопец не жанаты.

— Я вельмі прыемна ўражаны, — прызнаўся ён падчас невялікага перапынку. — Калі ехаў сюды, хваляваўся, што будзе цяжка знайсці тое, што я шукаю. Але узровень аказаўся нават вышэйшым, чым у Нарвегі. І гэта пры тым, што шмат хто з прэзтэндэнтак не працуе па спецыяльнасці.

Хто выцігне шчаслівы квіток на «Еўрабачанне», пакуль невядома. Як раскажыць у прадзюсарскім цэнтры, гэта будзе агучана пасля правядзення ўсіх кастынгаў — 22 кастрычніка. Арганізатары яшчэ раз нагадалі, што песня, якую напісаў для будучай каманды спявак, вельмі фарматная. Таленавіты дзючаты прыйшоў шмат, але спатрэбіцца менавіта тыя, якія ідэальна ўпішучыца ў канцэпцыю песні. Калі дзючаты пройдуць нацыянальны адбор, Аляксандр Рыбак возьмецца прадзюсаваць выбраную ім каманду.

Нэлі ЗІГУЛА. Фота аўтара

■ Справа жыцця

ЛЕНИН — СУСЕД ПУШКІНА,

або Як я стаў... музейным экспанатам

Карэспандэнт «Звязды» пабываў у Полацку ў гасцява ва ўнікальнага чалавека, які са сваіх калекцый стварыў два музеі — «Эпоха Леніна» і «А. С. Пушкін. Погляд з мінулага». За ўваход Мікалай Глебавіч Панкрат плату не бярэ, як і за экскурсіі, якія сам праводзіць. Музеі размешчаны ў адным памішанні: на двух паверхах прыбудовы да яго дома. Ён падкрэслівае, што яны — хатнія, а не прыватныя. Пры гэтым працуеца па графіку: штодня, акрамя панядзелка і аўторка.

«Я — народжаны ў СССР!»

У калекцыі Панкрата больш за 700 бюстаў і помнікаў Леніну, больш за 150 — Пушкіну, а таксама сотні — Сталіну, Дзяржынскаму, Лермантаву, Ясеніну, Высоцкаму, Талстоу. Ён таксама збірае кнігі, паштоўкі, маркі, значкі, нават тэматныя абгорткі ад шакалада, цукерак...

Насамрэч дзіўна, што калекцыянер не баіцца паказваць экспазіцыю, пра якую марачы дырэктары многіх музеяў свету.

— Грошы за агляд калекцыі не бяру прыныпова, бо лічу, што любы музей — гэта свайго роду храм. А, як вядома, уваход у храмы — бясплатны. Збіраю экспанаты і ўтрымліваю музеі за свае грошы...

На пытанні, якія тычацца яго біяграфіі, Мікалай Глебавіч спачатку адказваў неахвотна. Маўляў, вы ж пра калекцыю пісаць прыехалі... А ёсць нагода напісаць менавіта пра яго, бо стаў першым іншаземцам і першым беларусам, узнагароджаным расійскім Ганаровым знакам імя Савы Марозова — за тое, што шануе свайго бацьку.

Мікалай Панкрат нарадзіўся ў Дзіне ў 1953 годзе. Яго маці працавала загадчыцай бібліятэкі. Яна любіла Пушкіна, магла на памішанні працаваць многія вершы. Захапленне маці перадалася і сыну...

— Мама, дарэчы, нарадзілася ў дзень смерці паэта — у Мёрскім раёне, у вёсцы, якая ўваходзіла ў калгас імя Пушкіна. Бацькі, калі ажаніліся, жылі на вуліцы Пушкіна, сын мой цяпер — у Полацку — таксама. Я ж 45 гадоў аддаў «служэцкім» Пушкіну. А бюсты Леніна і ўсё, што звязана з СССР, пачаў збіраць, калі адчуў, што грамадства змяняецца. І тое, што раней было, можна сказаць, «святым», страціла сваю важнасць, павагу. Збіраў і захоўваў усё для душы. Але з гадамі захацелася зрабіць калекцыю даступнай для іншых, — працягвае палачанін.

Дзед Панкрата — з роду Наркевічаў, падпалкоўнік царскай арміі. З Пліцера ўцёк, калі бальшавікі да ўлады прыйшлі. Афіцэр у выніку апынуўся на тэрыторыі Заходняй Беларусі...

— Многія з маіх сваякоў пацярпелі ад савецкай улады. І за што, здаецца, мне любіць яе? Я люблю сваю Радзіму — СССР! Я — народжаны ў СССР. І гэта не проста прыгожыя словы, а маё жыццё, якое я, упэўнены, не дарма пражыў. Я ж не магу перапісаць сваё жыццё і забыць Савецкі Саюз. У той краіне нарадзіўся, піянерам і камсамольцам быў. Вось, дарэчы, скульптура юнага Валодзі Ульянова, якой мяне прымалі ў піянеры. У арміі савецкай службы, прапаршчыкам, і ганаруся гэтым званнем.

Без містыкі

не абыйшоўся...

Работнікі музея-запаведніка «Пушкінскія горы», паводле слоў калекцыянера, былі ў шoku ад убачанага.

— Сказалі, што мая пушкінская калекцыя багачэйшая за тую, што ў іх ёсць, — усміхаецца Мікалай Глебавіч.

Зразумела, для яго ўсё экспанаты дарагія, але ёсць на самой справе ўнікальныя. Напрыклад, скульптура Леніна, зробленая ў 1924 годзе, газеты 1920-х гадоў, календары... Ёсць у экспазіцыі кубак з «Аўрора», скульптура Леніна з будынка ЦК ВЛКСМ, бюст правадзіра, падараны Мікалаю Віктаравічу Падогорнаму (у ліку іншых пасада ён займаў і пасаду старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР. — Аўт.), тое, што было на дачы Брэнжэва...

Мой суразмоўца сказаў, што па кіне мяне аднаго на пару гадзін. І па маёй спіне чамусьці прабоглі мурашкі. Усякае было за час журналісцкай практыкі, але застача аднаму сярод мноства Леніных, Пушкінных, у тым ліку і копіі яго пасмротнай маскі, і кампаніі Маркса, Энгельса і іншых вядомых асоб... У гэтым было для мяне нешта містычнае. А раптам?

— Не, статуі не ажываюць. Хаця... — кажа калекцыянер. І раптам сярод экспанатаў пачуўся гук! — Ну, нешта ўпала. Калі б скульптура, гук быў бы іншы. У мяне скульптуры некаторыя кілаграмаў 250 і больш важаць...

— Не, статуі не ажываюць. Хаця... — кажа калекцыянер. І раптам сярод экспанатаў пачуўся гук! — Ну, нешта ўпала. Калі б скульптура, гук быў бы іншы. У мяне скульптуры некаторыя кілаграмаў 250 і больш важаць...

Калекцыянера

мала хто разумее

— Калі нешта я купіў для калекцыі, значыць, сям'і менш грошай дасталася! Правільна? Сын — у Полацку, а дачка — у Германіі, ды не ў сваім доме, а кватэру там здымае... А я нават за ўваход у музеі грошай не бяру... Дзеці, як і многія іншыя, не разумеець мяне, — прызнаўся пенсіянер.

На жаль, немагчыма апісаць усё, што ёсць у калекцыі. У ліку іншых гэта і экспанаты, прысвечаныя космасу. Імі калекцыянер асабліва даражыць. Напрыклад, ганарыцца тым, што валодае плітой з месца гібелі Гагарына, усталяванай у 1975 годзе. Калі ставілі новую, беларускаму калекцыянеру і падарылі папярэдніку. Ёсць і жэтоны гарада Полацка за 1870 год, іншыя рэлізавы, звязаныя з Полацкай зямлёй.

Тут можна убачыць больш за 150 старых тэлевізараў, радыёпрыёмнікаў, радыёл — і ўсе працуюць! Пенсіянер слухае на іх шляггеры часоў СССР і песні Высоцкага.

— На афармленне экспазіцыі па траіці прыкладна два гады. Экскурсіі пачаў праводзіць сем гадоў таму. Можна сказаць, усё зроблена сваімі рукамі. А колькі я перацягаў бюстаў і помнікаў — гэта ж тоны! — гаворыць калекцыянер.

— Ён не ўтойвае, што нораў мае, як той казаў, круты. У прыватнасці, пасварыўся з сябрам, які лаў уладу. Маўляў, і тое дрэнна, і гэта...

— А ў самога некалькі гандлёвых пунктаў і ездзіць кожны год, ды па некалькі разоў, адпачываць на мора, за мяжу. Я выслухаў і сказаў, каб ён больш не тэлефанавай. Не хачу, каб у нас было, як ва Украіне! — эмацыйна кажа пенсіянер.

Часта наведвальнікі прыемна здзіўляюць калекцыянера. Адно пасля ўбачанага спяваюць у музеі савецкія песні. Дашкольнік жа з вялікім інтарэсам аглядзеў экспанаты, а потым дзеду свайму сказаў: «А ты скардзіўся, што дрэнна жывь, калі маладым быў. Вы ж так жылі добра!».

людзі трацяць на тое, каб знайсці мой дом, — агучыў праблему пенсіянер.

Каму дастанецца?

Пажадаў Мікалаю Глебавічу мінімум 110 гадоў жыцця, але ж калі-небудзь яго не стане...

Што будзе з калекцыяй? Ён з гонарам распавёў пра ўнучку, якая вучыцца ў Віцебскім медыцынскім універсітэце. Унук жыве ў Германіі.

— Дзяржаве сабранае за дзясці гадоў перадаць? Дык гэта не трэба музеям нашым, бо іншкі і музейныя работнікі калісьці збіралі б тое, што валалася на сметніцах. Маглі ж у свой час спакойна сабраць бюсты і іншае ў будынках абкамаў і райкамаў... Але ж ніхто гэтага не рабіў. Я наогул мару, каб у кожным больш-менш буйным населеным пункце ў нашай краіне быў

фондаў і прыбральшчык, — разважае калекцыянер.

На яго думку, іншыя калекцыянеры не спяшацца таксама нешта паказаць яшчэ і таму, што няма закона аб прыватных музеях.

Задаў пытанне аб маўзалеі Леніна. У Расіі вельмі актыўна абмяркоўваецца перспектыва пахаваць правадзіра праплетарыяту.

— Я супраць таго, каб Леніна закапалі. Вы лічыце, што гэта адбудзецца ў 2017 годзе? Калі так, думаю, што энтузіяцтва людзі, якія яго пажадаюць «падзяліцца» на часткі і будучы выстаўляць напак, як мошчы святых. А гэта няправільна! Хай Ленін знаходзіцца на сваім месцы. Відаць, самаму Леніну не хапіла зямлі, якую ён аддаў народу. А прымуць яго з маўзалея, будзе вялікая сварка ў Расіі, — працягвае калекцыянер.

Спытаў яго і пра Бога, калі убачыў экспазіцыю на рэлігійную тэму.

— Улічваючы, што ў музеях паказваю мінулае, без такіх экспанатаў ніяк. Крыўдна за тое, што царквы аднаўляюць, а нашы музеі, бібліятэкі, клубы прыходзяць у запустенне. Нешта такое было, толькі наадварот, калі народ ладзіў танцы ў храмах, чытальныя залы, бібліятэкі там адкрывалі. Ці не так? Відаць, што гісторыя, як і ўрокі мінулага, мала чаму навучыла, — дзеліцца думкамі пенсіянер.

Калекцыянер заўважыў маё падабенства з Пушкіным. І на некалькі гадзін я стаў «жывым экспанатам». Мікалай Глебавіч вырашыў уключыць у экспазіцыю мае фота і вобразе Пушкіна. Гэтыя здымкі, аўтарам якіх з'яўляецца Антон Сценанішчыў, былі надрукаваны ў «Звяздзе» ў 2003 годзе. Тады я быў двайніком Пушкіна ля помніка паэту ў Віцебску. Ёсць і фота «ажыўшага Пушкіна» з нумарам «Звязды»...

Аляксандр ПУКШАНСКІ. Полацк — Віцебск

За ўваход, як і за экскурсіі, калекцыянер грошы не бярэ.

Фота карэспандэнта «Звязды» ў вобразе Пушкіна папоўняць экспазіцыю музея.

Дзелавыя стасункі

Наш тэкстыль ацанілі ў Літве

Беларускія прадпрыемствы лёгкай прамысловасці былі паспяхова прадстаўлены на Балтыйскай выставе моднай вопраткі і тканін (Baltic Fashion and Textile 2014), якая тры дні (16–18 кастрычніка) праходзіла ў Вільнюсе.

У форуме ўдзельнічалі чатыры вядомыя беларускія прадпрыемствы: «Гранітэкс», «Стужка», «Камволь» і «Аршанскі льнокамбінат». Акрамя таго, Беларусь прадстаўлялі і некаторыя літоўскія фірмы. Напрыклад, ЗАТ «Норттыкс» і «Норттыкс» з Каўнаса рэкламавала і свой філіял «Норттыкс», які дзейнічае ў Мінску.

Цяжка было праіснаваць менавіта тэкстыльнай галандары, галандары, галандары і камплектаў штор, якія выставілі магільдзкія тэкстыльшчыкі з ААТ «Стужка», аднаго з самых буйных вытворцаў тэкстыльнай прадукцыі ў Беларусі.

«Мы ў Вільнюсе сваю прадукцыю паказваем не першы раз. З літоўскімі прадпрыемствамі ўсталяваліся канкрэтныя дзелавыя адносіны. Думаю, што і пасля гэтай выставы ў нас знойдуцца новыя

рынкі збыту», — распавяла карэспандэнт «Звязды» намеснік генеральнага дырэктара ААТ «Стужка» Інэса Сцяпанчыкава.

Мяне як літоўца вельмі прывабілі льяныя вырабы: трывалыя, эстэтычныя і экалагічныя. Раней і ў Літве было шырока развіта льяводства і льяная прамысловасць. Але за апошнія дваццаць гадоў гэтыя заводы на не зусім зразумелых прычынах сталі стратнымі, іх закрылі, фермеры перасталі вырошчваць лён. Вось чаму я, ды і не толькі я, з настальгіяй гляджу на льяныя вырабы, прывезеныя з Беларусі. Вось чаму асаблівым попытам карысталіся беларускія льяныя тканіны.

У рамках выставы адбыўся «круглы стол» «Беларусь — Літва: развіццё супрацоўніцтва ў галіне лёгкай прамысловасці», у якім прынялі ўдзел многія літоўскія прадпрыемствы.

«Паміж прадпрыемствамі лёгкай прамысловасці Літвы і Беларусі трывалыя дзелавыя адносіны. З Літвы для патрэб прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці Беларусі пастаўляюцца непрамакальныя тканіны, трыкатажныя палотны, вырабы з пластыка, фурнітура, тканіны сінтэтычныя, тэкстыльная галантарэя. У Літве ахвотна купляюць ільняныя тканіны і катанізаванае льновалакло Аршанскага льнокамбіната, трыкатажныя вырабы «Купаліні», гарсэтыныя вырабы «Мілавіцы», прадукцыю Мінскага і Гродзенскага вытворчых гарбарных аб'яднанняў і многае іншае. Сёлета экспертнае пастаў-

кі ў Літву ажыццяўлялі 26 арганізацый канцэрна «Беллегграм». Мы рады, што працягнулі тэрмін дзейнасці мемарандума аб супрацоўніцтве паміж канцэрнам «Беллегграм» і нашай асацыяцыяй», — адзначыла прэзідэнт Асацыяцыі прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці Літвы «LATIA» Аўрымас ПАЛЕВІЧУС.

«У нас з літоўскімі партнёрамі вельмі даўняя сувязь, і радуе, што яны ніколі не перарываліся, — дадаў старшыня канцэрна «Беллегграм» Мікалай ЯФІМЧЫК. — У 2013 годзе таваразварот паміж літоўскімі партнёрамі і арганізацыямі канцэрна «Беллегграм» склаў 23 млн долараў ЗША і павялічыўся ў параўнанні з 2012 годам амаль на 50 працэнтаў. За студзень — жнівень 2014 года таваразварот склаў 18,3 млн долараў ЗША і павялічыўся ў параўнанні з аналагічным перыядам 2013 года на 21,5 працэнта, або на 3,2 млн долараў ЗША».

«Узаемадзейненне з літоўскімі партнёрамі вельмі важнае і цікавае для беларускіх прадпрыемстваў. Падчас выставы дэлегацыя Беларусі, якую ўзначальваў старшыня канцэрна «Беллегграм» Мікалай Яфімчык, правяла перамоў з кіраўніцтвам Міністэрства эканомікі, Міністэрства адукацыі, Нацыянальнага алімпійскага камітэта Літвы, а таксама з прадстаўнікамі літоўскіх кампаній. Бакі абмеркавалі новыя шляхі ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва ў галіне паставак у Літву беларускіх тавараў лёгкай прамысловасці, асабліва льяных і шарчавых тканін, магчымасці арганізацыі сумес-

ных праектаў, у тым ліку па вытворчасці спартыўнага адзення, а таксама ў сферы дызайну і адукацыі», — паведаміў пасол Рэспублікі Беларусь у літоўскай Рэспубліцы Аляксандр Кароль.

За апошнія дваццаць гадоў ільновавыя сталі стратнымі, іх закрылі, фермеры перасталі вырошчваць лён. Вось чаму я, ды і не толькі я, з настальгіяй гляджу на льяныя вырабы, прывезеныя з Беларусі.

Станоўчыя водгукі аб выставе ўжо з'явіліся і ў прэсе Літвы. Вільнюская газета «Аглед» апублікавала артыкул «Беларускі тэкстыль прадставіў сябе ў Літве», у якім высока ацаніла якасць беларускіх вырабаў.

Такая выстава ў Вільнюсе была з арганізавана ўжо 23-ці раз. Акрамя Беларусі, свае вырабы на яе прывезлі ўсе блізка і далёкія суседзі — Латвія, Швецыя, Расія, Польшча, Эстонія, Германія, Украіна, Данія, Францыя, Вялікабрытанія. Цікаваць праявілі і краіны Азіі — Кітай, Індыя, Пакістан, Бангладэш. Усяго над выставачным цэнтрам ЛІТЭХРО разваліся сцягі 21 дзяржавы.

Вітаўтас ЖЭЙМАНТАС, уласны карэспандэнт «Звязды» ў Літве. Фота аўтара.

Вільнюс

ЗАТ «Норттыкс» з Каўнаса рэкламавала і свой філіял «Норттыкс», які дзейнічае ў Мінску.

АДНО ШТО АБЕД НЕ ГАТУЮЦЬ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Цяпер у ЖЭСе працуюць 10 рабочых па комплексным абслугоўванні, дагэтуль рэфонд абслугоўвалі 14 чалавек. Дарэчы, колькасць заявак ад грамадзян паменшылася ўтрая, і не толькі таму, што цяпер усе работы выконвае адзін чалавек, але і таму, што якасць абслугоўвання павысілася.

— Няўжо адзін чалавек, скажам, сантэхнік, можа аднолькава добра выконваць работы па электрыцы і іншыя? — Не верыцца мне.

— Маё меркаванне такое: мужык — ён і ёсць мужык, — перасякае мае сумненні Мікалай Пінчук. — Хіба ён дома рэзкету не памяняе ці пракладку на змяшальніку?

Адметна, што пакуль дакладнага пераліку таго, што павінен рабіць хаус-майстар, няма. Паводле тарифна-кваліфікацыйнай характарыстыкі, рабочы па комплексным абслугоўванні павінен валодаць базавымі навыкамі тынкоўных, малірных, аконных, бетонных, цяслярных і іншых работ. Па словах Мікалая Пінчука, хаус-майстры могуць рабіць амаль усё, нават дапамагчы ў паклейцы шпалер. Хіба што абед не згатуюць.

На палічцы дзесяці спецыялістаў — 42 дамы. На кожнага майстра прыходзіць каля 450 кватэр. Нагрузка на спецыялістаў павялічылася, прызнаюць у ЖЭСе. Зарплата таксама, хаця рабочыя кажуць, што хацелася б зарабляць больш. Калі раней заробак майстра склаў каля 3 мільёнаў рублёў, то цяпер ён трымаецца на ўзроўні 5 — 6 мільёнаў. Але справа ў тым, што грошы пакуль што налічваецца па старых нормах, які быццам рабочы, як раней, асобна адраўляюцца на сантэхнічныя, электрамонтажныя і іншыя работы. Але неўзабаве гэтыя нормы павіны перагледзець, і зарплату, адпаведна, павялічаць. Аднак ёсць і іншы бок медаль: калі раней майстар мог зарабіць нешта ў вольны ад асноўнай працы час, то цяпер такой магчымасці ў «хаусаў» няма.

«ЦЯПЕР ПРАЦУЮ... УСІМ»

Дзень рабочага па комплексным абслугоўванні будынка звычайна пачынаецца з атрымання заявак ад жылцоў і дыспетчарскай. Аднак і бягучы рамонт месцаў грамадскага карыстання таксама застаецца на плячах супрацоўнікаў камунальнай службы. Таму да абеду мы

Рабочы дзень хаус-майстра пачынаецца з атрымання заявак.

заспелі хаус-майстра Аляксандра Данілевіча за планавым рамонтам электрашчытавой у пад'ездзе. Такія работы праводзяцца фактычна кожны месяц, кажа Аляксандр, спрытна арудуючы адвэрткай у электрашчыце, і хітравата дадае, што «не кожны сантэхнік зможа разабрацца ў гэтым «павуцінне».

— У 32-ім ЖЭСе я працую ўжо больш за 20 гадоў. Раней працаваў электрыкам, а цяпер працую... усім, — усміхаецца хаус-майстар.

— Ці складана гэта — быць «універсальным салдатам»?

— Цяжкасці, вядома, ёсць, бо даводзіцца паспяваць рабіць шмат таго, чаго раней не рабіў, — мяркуе Аляксандр. — Мы працуем брыгадай, і, калі нешта не атрымаецца, калегі дапамагаюць.

Пасія прыватных фірм прыходзіць мы, і даводзіцца ўсё за імі перабраць, бо яны прыязджаюць, хуценька бяруць грошы і з'яжджаюць.

Аляксандр Данілевіч кажа, што, як правіла, мужчыны звычайна альбо самі ўсё могуць зрабіць у сваім доме, альбо звяртаюцца да прыватных фірм. У ЖЭС на комплексныя работы звычайна прыходзяць заяўкі ад бабубек, якім няма каму дапамагчы.

— А наколькі вялікая канкурэнцыя з прыватнымі арганізацыямі?

— Справа не ў канкурэнцыі, а ў тым, што пасля гэтых фірм прыходзіць мы, і да-

Хаус-майстры працуюць не толькі па заяўках, але і выконваюць планавыя работы ў пад'ездзе.

водзіцца ўсё за імі перабраць, бо яны прыязджаюць, хуценька бяруць грошы і з'яжджаюць, — разважае хаус-майстар.

— Надочны быў выпадак: мужчына выклікаў рабочага па комплексным абслугоўванні, той яму сказаў, што трэба набыць некаторыя матэрыялы. Жыхар не паверыў, пазваніў у прыватную фірму, майстры якой за замену дзвюх пракладаў у кране запатрабавалі 380 тысяч, — дадае Мікалай Пінчук. — А з прэзэнціяй грамадзянін звярнуўся да нас. Маўляў, чаму не памянлі адрозніц, каб паступіла заяўка — у 8 вечара? Але на той момант у нас проста не аказалася пракладак.

«НА ВУЧОБУ ПАСЫЛАЛІ ЛЕПШЫХ»

Увогуле, прэзэнція да супрацоўнікаў ЖЭСаў у грамадзян сабралася шмат.

Напрыклад, пакуль Аляксандр рамонтэ электрашчытавой, дзверы адной з кватэр прыадчыніў і з-за іх пакаваецца цікаўная бабуля.

— Калі мне трэба нешта памяняць, я вызваю майстроў па аб'явах у газеце, бо ў ЖЭСе шмат аматараў выпіць, а яшчэ прыходзяць і абудак не здымаюць, — дзеліцца яна сваім горкім досведам. — Праўда, гадоў пяць таму прыходзіў сантэхнік — дагэтуль пасля таго рамонт усё працуе. Такі цудоўны чалавек, уважлівы.

— Гэты чалавек і цяпер працуе. Ана-толь Міхайлавіч Бохан — сапраўдны майстар на ўсе рукі, 35 гадоў у галіне, — па-

Спецыяліст і ляпачку ўкруціць, і змяшальнік заменіць.

цяврджае Мікалай Пінчук. — А ўвогуле цяпер няма такога, як было раней, што майстры маглі выпіваць ці няжыкаса выконваць працу. Бо для таго, каб атрымаць

кваліфікацыю рабочага па комплексным абслугоўванні, трэба было праіснаваць. На вучобу пасылалі самых лепшых.

Дзве гадзіны патраціў на рамонт электрашчытавой, пасля абеду Аляксандр адраўляецца на заўжук. Далёка ісці не трэба: у кватэры таго ж дома, дзе знаходзіцца ЖЭС, трэба адрамантаваць змяшальнік і прайсціць вентыляцыю. Калі прыходзім на заявчаны рамонт, гаспадар кватэры Георгій Уладзіміравіч, крыху саромеючыся (маўляў, што тут здымаць у маёй халасцэўскай кватэры?), усё ж дазваляе за раскручванне вентылятара. Праз нейкі час усталёўвае яго на месца, і выцяжка пачынае працаваць.

— На ўмывальніку пракручваюцца га-лоўка крана, пастаянна ліецца халодная вада, — тлумачыць майстру праблему гаспадар.

У колішняга электрыка Аляксандра на правядзенне маніпуляцый па замене пра-кладкі ў кране ідзе 15 хвілін. Ва-ля — ва-да больш не ліецца! Пасля хаус-майстар ідзе на кухню, дзе не працуе выцяжка, і прымечае за раскручванне вентыля-тара. Праз нейкі час усталёўвае яго на месца, і выцяжка пачынае працаваць.

— Самыя вялікія цяжкасці ў тым, што трэба паспяваць усё рабіць, — падсумоў-вае Аляксандр Данілевіч. — Але калі гэта

ўсё як след запрацуе, павялічацца зар-платы, то рэформа будзе апраўданай.

Дзяна СЕРАДЗЮК, Фота Надзеі БУЖАН.

Белинвестбанк

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2014 г.

Наименование банка: ОАО «Белинвестбанк»

(в миллионах белорусских рублей)					
№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт приме-чаний	2014 год	2013 год
1	2	3	4	5	6
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101		877 998	895 496
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		4 975	5 181
4	Средства в Национальном банке	1103		2 791 444	2 199 718
5	Средства в банках	1104		1 475 944	887 562
6	Ценные бумаги	1105		3 970 286	2 221 850
7	Кредиты клиентам	1106		17 300 112	14 401 112
8	Производные финансовые активы	1107		449 013	736 853
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		64 337	34 613
10	Основные средства и нематериальные активы	1109		1 504 292	1 275 887
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110		7 853	4 550
12	Отложенные налоговые активы	1111		-	-
13	Прочие активы	1112		192 111	148 963
14	ИТОГО активы	11		28 638 365	22 811 785
15	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
16	Средства Национального банка	1201		219 755	385 159
17	Средства банков	1202		3 899 339	2 977 550
18	Средства клиентов	1203		20 187 931	15 500 558
19	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204		792 205	1 376 305
20	Производные финансовые обязательства	1205		-	-
21	Отложенные налоговые обязательства	1206		-	-
22	Прочие обязательства	1207		272 011	284 648
23	ВСЕГО обязательства	120		25 371 241	20 524 220
24	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
25	Уставный фонд	1211		1 167 408	567 408
26	Эмиссионный доход	1212		-	-
27	Резервный фонд	1213		123 461	90 278
28	Фонд переоценки статей баланса	1214		1 044 238	920 912
29	Накопленная прибыль	1215		932 017	708 967
30	ВСЕГО собственный капитал	121		3 267 124	2 287 565
31	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		28 638 365	22 811 785

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ на 1 октября 2014 г.

Наименование банка: ОАО «Белинвестбанк»

(в миллионах белорусских рублей)					
№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт приме-чаний	2014 год	2013 год
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		2 601 652	2 045 979
2	Процентные расходы	2012		1 912 895	1 468 425
3	Чистые процентные доходы	201		688 757	577 554
4	Комиссионные доходы	2021		566 633	461 778
5	Комиссионные расходы	2022		110 317	85 079
6	Чистые комиссионные доходы	202		456 316	376 699
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		321	775
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		18 512	4 310
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		51 338	54 740
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		76 347	32 257
11	Чистые отчисления в резервы	207		140 961	62 170
12	Прочие доходы	208		132 547	86 182
13	Операционные расходы	209		897 266	686 270
14	Прочие расходы	210		93 182	105 190
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		292 729	278 887
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		29 333	31 589
17	Прибыль (убыток)	2		263 396	247 298

Председатель Правления Г.А. Сысов

Главный бухгалтер А.Н. Сырковаш

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 3, выдана Национальным банком Республики Беларусь 3 июня 2013 г. УНП 807000028

Открытое акционерное общество «Белорусский банк развития и реконструкции «Белинвестбанк» 220002, г. Минск, пр. Машерова, 29. **www.belinvestbank.by**

ЭНЕРГІЯ ЦЯПЛА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Менавіта таму і было прынята рашэнне аб распрацоўцы асобнага тэхнічнага рэгламенту па энергаэфектыўнасці будынкаў. «Цяпер адна з арганізацый Мінбудархітэктуры ўжо прыступіла да гэтай работы», — сказаў Віктар Назаранка.

70% ЖЫЛЛА «З'ЯДАЕ» ЦЯПЛО ПА МАКСІМУМЕ

Як адначасна намеснік міністра жыллёва-камунальнай гаспадаркі Беларусі Геннадзь ТРУБІЛА, жыллёвы фонд краіны сёння налічвае больш за 1,5 млн жылых дамоў агульнай плошчай 244 млн квадратных метраў, у тым ліку каля 80 тысяч шматкватэрных жылых дамоў агульнай плошчай 140 млн «кватэратаў». Больш за палову з іх маюць шматкватэрнае панэльнае выкананне, калі «хрушчоўкі» масава будаваліся пераважна яшчэ ў часы Саветскага Саюза. Цяпер 89,5% жыллага фонду краіны прыватызавана.

Аб'ёмы ўдзельнага спажывання цеплавой энергіі на ацяпленне і гарачае водазабеспячэнне жылных дамаў і адміністрацыйнымі будынкамі, уведзенымі ў эксплуатацыю да 1994 года (гэта каля 70% ад усяго аб'ёму жылфонду), складаюць ад 160 да 200 кВт/г на квадратны метр у год, а па асобных дамах — звыш 250 кВт/г на кв. м у год.

У дамах, пабудаваных з 1995 года па 2009 год, сярэдняе ўдзельнае спажыванне цеплавой энергіі складае да 160 кВт/г на кв. м у год. Пачынаючы з 2010 года, у краіне пачалося будаўніцтва так званых энергаэфектыўных дамоў. Цяпер у нас пабудавана прыкладна 1,6 млн квадратных метраў энергаэфектыўнага жылля з удзельным спажываннем цёплай энергіі менш за 90 кВт/г на кв. м у год. Спецыялісты падлічылі, што ў краіне эксплуатацыя менш 9% жылля, якое лічыцца энергаэфектыўным. Гэта новыя дамы і жылля будынкаў пасля мадэрнізацыі і капірамонтаў.

Значнае зніжэнне выдаткаў энергіі можа быць забяспечана за кошт рэалізацыі комплексу мерапрыемстваў, сярод якіх аптымізацыя сістэм цеплазабеспячэння, выкарыстанне адуальных крыніц энергіі, індывідуальны ўлік цепласпажывання і ўжыванне сістэм рэкуперацыі цяпла.

КАПІТАЛЬНЫ РАМОНТ ВЫРАШЫЦЬ ПРАБЛЕМУ ТОЛКІ НА ТРЭЦЬ</

Максім ЛУЖАНІН:

«СЭНС ЛІТАРАТУРЫ — НАЙЧЫСЦЕЙШАЯ Ў СВЕЦЕ ПРАЙДА»

Набліжалася 80-годдзе Максіма Лужаніна. Я вырашыў узяць у пісьменніка інтэрв'ю для газеты, у якой я тады працаваў. Гутарка, аднак, выйшла далёка за межы традыцыйнага інтэрв'ю. У газеце я змог надрукаваць недзе адну п'яную з таго, што было запісана. Астатняе засталася ў рукапісе.

Надаўна, перабіраючы свой архіў, я наткнуўся на гэты рукапіс. Прачытаў. Думкі, ацэнкі, развагі класіка беларускай літаратуры падаліся мне цікавымі для сённяшняга чытача.

ГЭТАК ЯНО РАБІЛАСЯ

— *Пара вашага літаратурнага станаўлення прыйшла на пачатак 1920-х гадоў. У той час у беларускую літаратуру на хвалі рэвалюцыйнага абнаўлення, нацыянальнага адраджэння прыйшла цэлая плеяда яркіх, таленавітых асоб. Напэўна, з многімі з іх вы былі знаёмы. Магчыма, яны рабілі нейкі ўплыў на вашу творчасць...*

— Мне, безумоўна, пашанцавала. З самага пачатку лёс звёў мяне з найцікавейшымі, цудоўнымі людзьмі. У Беларускай педагагічным тэхнікуме, куды я паступіў летам 1924 года, студый «Маладніцка» кіраваў вядомы празаік Міхась Зарэчкі. На нашых заняткі ён нярэдка запрашаў сваіх таварышаў, старэйшых і маладзёжных. Жывыя, непасрэдныя гутаркі з імі, канешне ж, не маглі не зрабіць свайго дабраторнага ўплыву на студыйска-пачаткоўцаў.

Рукапіс маёй першай пазычнай кніжкі чытаў і блаславіў у друк Цішка Гартны. Пашчаслівілася мне таксама мець зносіны з Кузьмой Чорным, Кандратам Крапівой, Змітраком Бядулем. Я ўжо не кажу пра сустрэчы з Янкам Купалам і Якубам Коласам. Кожная такая сустрэча дала штуршок наперад, прыклад іх літаратурнага майстарства абавязваў нас да сур'язнай, прабатывальнай працы, а крытычныя заўвагі і практычныя парады вымушлі задумацца аб высокай пісьменніцкай місіі.

— *Вы ўпаміналі студыю «Маладніцка». Трапіць туды лічылася за вялікі гонар. Чаму ж вы, пабыўшы ў гэтым аб'яднанні недзе з год, выйшлі адтуль?*

— Уласна кажучы, я выходзіў з «Маладніцка» не таму, што зрабілася там цесна і душна. На мой тагачасны літаратурны рост у арганізацыі халала і паветра і прасторы. Мяне (ды, відаць, не памылюся, калі скажу — і маіх сяброў) прыцягвалі да вышэйшых раней таварышаў іх літаратурных магчымасці. Каля гэтых людзей, думалася нам, малодшым, прасторней будзе ў хадзе, больш магчымасцяў для навукі, калі не літаральнай, дык праз творы. Ім жа, старэйшым, што паспее сфарміравацца як літаратар, было ўжо добра вядома, што літаратура перарастае «адзежжын» арганізацыйных формаў. Неўзабаве гэта стала зразумела больш шырока. Пасля ўтварэння намі «Узвышша» з таго ж «Маладніцка» выйшла яшчэ група, каб аб'яднацца ў «Полымя».

Што дало мне асабіста новае літаратурнае асяроддзе? Перш за ўсё гэта было крок у паглыбленне, паглыбленне літаратурнай работы. Хоць напісаў я ў тыя гады доволі шмат злёглага, аб чым цяпер не дужа хочацца прызнавацца, за тое навучыўся разумець: літаратура не любіць напалыву прыкладзеных рук, не да астатку раскрытае душы.

Пасля заканчэння педтэхнікума я паступіў на літаратурна-лінгвістычнае аддзяленне Белдзяржуніверсітэта. І здарылася так, што ва ўніверсітэце мы зноў сабраліся разам на адным курсе: Трус, Глебка, Дарожны, я і наш былы студыйнік настаўнік Зарэчкі. На старых курсах было таксама доволі шмат літаратараў. Аднак не ўсе з іх здолелі па-сапраўднаму стаць членамі новага студэнцкага калектыву. Пачаліся непаразуменні, неразумныя выбары супраць пісьменнікаў у студэнцкім друку.

Тадзі наогул літаратура ўваходзіла ў пару бурных дыскусій, зацяжных дыскусій, жорсткіх узаемных атак адной літаратурнай арганізацыі на другую. Тым большасць з нас вучылася кепскавата, а я з-за недаравальнай гледжальнасці навучанья не закончыў і быў вымушаны пасля доўга сплячкі вочы, давувацца саматагам.

— *Александр Амвросьевіч, вы былі не толькі сведкам такой глабальнай з'явы, як калектывізм, але і яе непасрэдным удзельнікам. Якім чынам гэта адбылося?*

— Вельмі проста. З мэтаю вывучэння жыцця я самастойна здзейсніў некалькі падарожжаў у новы дзень рэспублікі. Назапалілася багата матэрыялу, вочы сталі больш шырока і поўна глядзець навокал. Найбольш уразіла паездка па Палессі на пачатку 1930 года. Менавіта там мясцовыя кіраўнікі папрасілі мяне паўдзельнічаць у арганізацыі калгасаў каля Мазыра, у Юравічкі і Тураўскім раёнах. Пасля гэтага ў мяне засталася некалькі трастых бланктоўкаў...

Мы, упаўнаважаныя, праводзілі бяссонныя ночы ў шхалі і хатах-чыталнях, агітучыя людзей запісваючы ў калгас. Але на ўсе нашы ўгаворы адказаў было глухое маўчання. Абылі бандажыя стрэлы, узніклі пажары, варожыя рукі раскідвалі здабыткі за мяжой лістоўкаў...

У вёсцы Азераны ўспыхнуў масавы бунт. На яго ўдзіманне прыслалі вайскоўцаў. Аднак разгэварынае сяляне залепілі каменданта гражэю, вайсковых закідалі камянямі, а работнікаў сельсвабы заганялі на дах... Скончылася тым, што бабы пайшлі да абалуеннай жыўлены, сякерамі разбілі замкнёныя дзверы і разганялі коравы і коней. Толькі на наступны дзень, калі на дапамогу вайскоўцаў прыехала міліцыя, удалося навесяці парадак.

У другой вёсцы міліцыя прыехала забіраць для высылкі на поўнач заможныя семі. Дык сын дзяка ўскочыў на званіцу і давай званіць. Пачалі збігацца бабы. (Чамусьці ўсёды закарпешчыкамі хвалюванню былі жанчыны. Мужчыны ж сталі ўбоку, нервова пакуравалі самакруткі і назіралі.) Калі бралі дзяка, яго адстойвалі з каламі. Моцная бойка была. Выпахлі пры сямі!

У Юравічкім раёне паўстанні ўспыхнулі адрэзу ў чатырох вёсках. Раён практычна апынуўся на ваенным становішчы. З вялікім намаганнем створаны ўвечары калгасы раніцай распыліліся. На сходах крычалі: «Мясцовыя ўлады не прызнаем! Давай Чарвякова!» «Далю калгас! Даеш Польшчу!» Зрывалі чырвоныя сцягі і вывешвалі белыя. Паспылілі хадаку ў стаяці. Іх вярталі: адных з Мазыра, другіх — з Мінска. І адпраўлялі на вывазку лесу.

Я многа чаго не разумю, шмат у чым вагаўся. Але ўсё, што бачыў і чуў, запісаў сумленна. І ў мяне паступова складалася агульнае ўражанне. Вельмі прыкрае ўражанне. Было відаць, што мясцовыя ўлады з работай па калектывізацыі не спраўляюцца. Старшыня сельсавета не ведае, на каго можна абарперся. Не ведае, колькі забра-

Яшча ў 1974 годзе пабачыла свет першая кніга Зіновія Прыгодзіча — «Добры дзень, сад!» 3 тae пары вырас сапраўдны сад кніг таленавітага і надзвычай цікавага

ДУХОЎНАСЦЬ, МАРАЛЬНАСЦЬ — ПЕРШАСНЫЯ

Адзін з герояў Зіновія Прыгодзіча, яго суразмоўца па кнізе дыялогаў «Постаці», сказаў: «Духоўнасць, маральнасць — аснова прафесіяналізму...» Чытаючы кнігі вядомага ў краіне публіцыста, празаіка, паэта, журналіста, які аздаў частку свайго жыцця і «Звяздзе», і газеце «СБ Беларусь сегодня» (быў у «Советской Белоруссии» галоўным рэдактарам), пераконаваўся, што Зіновій Крыльвіч — шукальнік у людзях якраз найбольш духоўнасці, маральнасці. За знешняй някідкасцю мастацкіх вобразаў і сімвалаў, які даламагаюць пісьменніку рабіць яго тэксты прыягальнымі, хваецца цёплым, шчодрасць думак, рэльефнасць дабрны і спадаты, без якіх і свет не цікавы нават самымі каларыстымі сваімі правамі.

... У апошні час да мяня прыйшлі і публікацыі Зіновія Прыгодзіча, прысвечаныя яе вандрункам па-за межы Беларусі. У гэтых дакументальна-мастацкіх тэкстах пісьменнік выступае шукальнікам лепшых рыс чалавечыя, літаратарам, які і ў распадзе пра іншыя народы і краіны сцвярджае ідэалы гуманістычнага развіцця грамадства.

Мікола БЕРЛЕЖ.

творцы. Мне асабіста імпланіруе актыўная работа літаратара над дыялогамі, гутаркамі, інтэрв'ю. Надрукаваныя ў «Полымі» (а часам — і ў «Звяздзе»), яны паказваюць выбар пісьменніка, яго жаданне праз цікавых асоб стварыць партрэт часу, партрэт нашай Айчыны на пэўным адрэзку гістарычнага, грамадскага развіцця. Валерыі Анісенка, Леанід Захлеўны, Георгій Папайаў, Янка Сіпакоў, Анатоль Суляноў, Адам Малодзіс, Іван Міско, Марыя Захаравіч, Міхась Дрыньчэў... Кожны з суразмоўцаў пісьменніка цікавы і сваёй творчай біяграфіяй, і сваімі думкамі. Але ж цікава выбудаваны і дыялогі з імі. У гэтым — заслуга Зіновія Прыгодзіча. Невыпадкова газетныя і часопісныя публікацыі пасля становяцца кнігамі.

Дыялогі, гутаркі вылучаюць пісьменніка як тонкага знаўцу чалавечай псіхалогіі, далікатнага ў стасунках з суразмоўцамі журналіста. Выбраўшы правільную інтанацыю і ў гэты матэрыял, і ў выкладанні яго чытачу, Зіновій Прыгодзіч заваяваў довер... А збога таксама вельмі важна, гэта ў значнай ступені ўплывае на адкрытасць, шчырасць, узаемныя сімпатыі.

... У апошні час да мяня прыйшлі і публікацыі Зіновія Прыгодзіча, прысвечаныя яе вандрункам па-за межы Беларусі. У гэтых дакументальна-мастацкіх тэкстах пісьменнік выступае шукальнікам лепшых рыс чалавечыя, літаратарам, які і ў распадзе пра іншыя народы і краіны сцвярджае ідэалы гуманістычнага развіцця грамадства.

гэта, хутчэй, і не заўвагі, а засмучоны прыдзірлівага чытача, што вось тут аўтар можа сказаць лэй і чамусьці не скажаў, тут, замест таго каб ісці проста, даў ярсту кругу, там — нахатніна ляліў вобста і раптам — недакладным словам, непарадуным учынкам перасаладзіў ці перагарчыў яго, а там — лінуў фарбы, калі трэба было ледзь даткнуцца пэндзлем.

І падагуліў свае заўвагі так: час, які адлучае аўтара ад напісання рамана, дае магчымасці для чыразой развагі і дзеянняў у дачыненні напісанага ім з любоўю, талентам і дасведчанасцю.

— *І што Караткевіч?*

— Успрыняў даволі спакойна. Нават сказаў: «Ну вы крыху падсалодзілі, каб у выдавецтве не чапляліся...»

— Але гэта яшчэ не ўсё, — кажаў я тады. — Найбольш клёву — у «Птушках» на кожнай старонцы. Доўга пісаць тэма.

— А што не пішыце. Сядзем, перагартваем рукапіс. Што адрэзу папраўлю, а тое-сёе потым, падумаеш.

Так і зрабілі. Некалькі дзён мы з Валодзем працавалі не разгінаючыся з ранку да вечара. Значную частку заўваг знялі, астатнія, больш сур'езныя, ён забраў дадому — падумаць.

Якое ж было маё расчараванне, калі праз паўны час папкі зноў трапілі ў мае рукі і ў ўбачыў, што Валодзя адно толькі ахайніцка павышраў сляды алоўка на пазначаных ім старонках — вось і ўсё работа. Не буду ўтойваць, стала гаркавата.

І тады я першапачатковы варыянт рэцэнзіі стаў дапаўняць усімі іншымі сваімі засмучэннямі і пажаданнямі. Атрымалася і сапраўды мнагавата — 75 старонак машынапісу. Калі рэцэнзія была скончаная, Валодзя прыехаў да мяне, пачытаў, прызнаўся, што вярнуў рукапіс «з гарачых вачэй», не спадзеючыся на выхад кнігі пасля любых пераробак.

— А як цяпер? — пытаўся я.

— Ціпер спадзяюся.

І сам завёў рукапіс у выдавецтва.

— *У кожнага пісьменніка, як вядома, свая манера пісання, свае няписаныя правілы і звычкі. А як працаваў Караткевіч?*

— Як працаваў? Поначы і хутка. З папярасой і шпілянчай чорнай кавай, за ноч не адной. Ніводнага разу я не бачыў, каб ён пісаў, абкладзены стосамі кніжак. Здавалася, што ён і не звяртаўся да кнігі і дакументаў, здабываючы ўсё патрэбнае з глыбіні бяздоннай сваёй памяці.

Аднойчы я меў магчымасць непасрэдна назіраць, як Валодзя працуе. Рэдакцыя «Полымя» і шпілянчай чорнай кавай, за ноч не адной. Ніводнага разу я не бачыў, каб ён пісаў, абкладзены стосамі кніжак. Здавалася, што ён і не звяртаўся да кнігі і дакументаў, здабываючы ўсё патрэбнае з глыбіні бяздоннай сваёй памяці.

Аднойчы я меў магчымасць непасрэдна назіраць, як Валодзя працуе. Рэдакцыя «Полымя» і шпілянчай чорнай кавай, за ноч не адной. Ніводнага разу я не бачыў, каб ён пісаў, абкладзены стосамі кніжак. Здавалася, што ён і не звяртаўся да кнігі і дакументаў, здабываючы ўсё патрэбнае з глыбіні бяздоннай сваёй памяці.

Аднойчы я меў магчымасць непасрэдна назіраць, як Валодзя працуе. Рэдакцыя «Полымя» і шпілянчай чорнай кавай, за ноч не адной. Ніводнага разу я не бачыў, каб ён пісаў, абкладзены стосамі кніжак. Здавалася, што ён і не звяртаўся да кнігі і дакументаў, здабываючы ўсё патрэбнае з глыбіні бяздоннай сваёй памяці.

Аднойчы я меў магчымасць непасрэдна назіраць, як Валодзя працуе. Рэдакцыя «Полымя» і шпілянчай чорнай кавай, за ноч не адной. Ніводнага разу я не бачыў, каб ён пісаў, абкладзены стосамі кніжак. Здавалася, што ён і не звяртаўся да кнігі і дакументаў, здабываючы ўсё патрэбнае з глыбіні бяздоннай сваёй памяці.

Аднойчы я меў магчымасць непасрэдна назіраць, як Валодзя працуе. Рэдакцыя «Полымя» і шпілянчай чорнай кавай, за ноч не адной. Ніводнага разу я не бачыў, каб ён пісаў, абкладзены стосамі кніжак. Здавалася, што ён і не звяртаўся да кнігі і дакументаў, здабываючы ўсё патрэбнае з глыбіні бяздоннай сваёй памяці.

Аднойчы я меў магчымасць непасрэдна назіраць, як Валодзя працуе. Рэдакцыя «Полымя» і шпілянчай чорнай кавай, за ноч не адной. Ніводнага разу я не бачыў, каб ён пісаў, абкладзены стосамі кніжак. Здавалася, што ён і не звяртаўся да кнігі і дакументаў, здабываючы ўсё патрэбнае з глыбіні бяздоннай сваёй памяці.

Аднойчы я меў магчымасць непасрэдна назіраць, як Валодзя працуе. Рэдакцыя «Полымя» і шпілянчай чорнай кавай, за ноч не адной. Ніводнага разу я не бачыў, каб ён пісаў, абкладзены стосамі кніжак. Здавалася, што ён і не звяртаўся да кнігі і дакументаў, здабываючы ўсё патрэбнае з глыбіні бяздоннай сваёй памяці.

Аднойчы я меў магчымасць непасрэдна назіраць, як Валодзя працуе. Рэдакцыя «Полымя» і шпілянчай чорнай кавай, за ноч не адной. Ніводнага разу я не бачыў, каб ён пісаў, абкладзены стосамі кніжак. Здавалася, што ён і не звяртаўся да кнігі і дакументаў, здабываючы ўсё патрэбнае з глыбіні бяздоннай сваёй памяці.

Аднойчы я меў магчымасць непасрэдна назіраць, як Валодзя працуе. Рэдакцыя «Полымя» і шпілянчай чорнай кавай, за ноч не адной. Ніводнага разу я не бачыў, каб ён пісаў, абкладзены стосамі кніжак. Здавалася, што ён і не звяртаўся да кнігі і дакументаў, здабываючы ўсё патрэбнае з глыбіні бяздоннай сваёй памяці.

Аднойчы я меў магчымасць непасрэдна назіраць, як Валодзя працуе. Рэдакцыя «Полымя» і шпілянчай чорнай кавай, за ноч не адной. Ніводнага разу я не бачыў, каб ён пісаў, абкладзены стосамі кніжак. Здавалася, што ён і не звяртаўся да кнігі і дакументаў, здабываючы ўсё патрэбнае з глыбіні бяздоннай сваёй памяці.

Аднойчы я меў магчымасць непасрэдна назіраць, як Валодзя працуе. Рэдакцыя «Полымя» і шпілянчай чорнай кавай, за ноч не адной. Ніводнага разу я не бачыў, каб ён пісаў, абкладзены стосамі кніжак. Здавалася, што ён і не звяртаўся да кнігі і дакументаў, здабываючы ўсё патрэбнае з глыбіні бяздоннай сваёй памяці.

Дзеля памяці

ПЕРШАЯ СУСВЕТНАЯ: ПРАГА ВЫЖЫЦЬ

Захавана зямлёй, прадстаўлена ў музеі

Гісторыя вучыць. Але ці вучацца людзі? Якую навуку трэба вынесці чалавеку з гісторыі Першай сусветнай вайны, тлумачыць не трэба. Самае галоўнае тут — выжыць, перажыць, самазахавацца, каб працягнуць род чалавечы, працягнуць існаванне розных народаў, краін. Гэтая навука праілюстравана на выставе «Беларусы ў Першай сусветнай вайне», якая прысвечана гісторыі нашага народа пачатку XX стагоддзя, які ён пачынаў усведамляць сабе як нацыю.

Пасля зойбства ў Сараве прынца Аўстара-Венгрыі Фердынанда ў жніўні 1914-га Еўропа перажывала шок за шокам: краіны адна адной абвешчвалі вайну, да кастрычніка ўжо кіпелі бітвы. Вось якраз у гэты востры час — бітвы за Варшаву, якая зусім побач з намі...

Што ўяўляла на той час жыццё даваеннай Беларусі? Як змянілі яго ваенныя дзеянні, якія адбыліся на гэтай тэрыторыі? Усё можна ўзнавіць падчас знаёмства з экспазіцыяй, і, разам з тым, увяліць, што перажываў салдат, які сядзеў у акапе. Прадстаўленыя прадметы салдацкага побыту, узоры зброі і абмундзіравання, адзённае і прадметы медыцынскага прызначэння, фотаздымкі і дакументы, экспанаты, знойдзеныя археолагамі на месцах баявых дзеянняў. Там, дзе раней жылі мірныя людзі, якія былі вымушаны стаць беканцамі. Экспазіцыя складаецца з шасці тэматычных раздзелаў, якія складаваюцца ў адну карціну вялікай вайны. Вельмі вялікая: у той вайне ўдзельнічалі 38 краін з усіх кантынентаў, агульная колькасць насельніцтва больш за 1,5 млрд чалавек.

Гэты выставачны праект у Нацыянальным гістарычным музеі аб'яднаў некалькі музеяў, архіўных устаноў, бібліятэк, прадстаўнікоў Міністэрства абароны, якія займаюцца пошукавай дзейнасцю, дзяржаўных ведамстваў, прыватных калекцыянераў. Той момант, калі трэба працаваць супольна, каб даць магчымасць нешта ўсваядоміць.

Ларыса ЦІМОШЫК

Запрашалнік

УСЕ ЭКСПАЗІЦЫІ — ПА ПРЫВАБНЫМ КОШЦЕ

Гомельскі палацава-паркавы ансамбль прапануе пабачыць шматлікія

Гэты выставачны праект у Нацыянальным гістарычным музеі аб'яднаў некалькі музеяў, архіўных устаноў, бібліятэк, прадстаўнікоў Міністэрства абароны, якія займаюцца пошукавай дзейнасцю, дзяржаўных ведамстваў, прыватных калекцыянераў. Той момант, калі трэба працаваць супольна, каб даць магчымасць нешта ўсваядоміць.

Гэты выставачны праект у Нацыянальным гістарычным музеі аб'яднаў некалькі музеяў, архіўных устаноў, бібліятэк, прадстаўнікоў Міністэрства абароны, якія займаюцца пошукавай дзейнасцю, дзяржаўных ведамстваў, прыватных калекцыянераў. Той момант, калі трэба працаваць супольна, каб даць магчымасць нешта ўсваядоміць.

Гэты выставачны праект у Нацыянальным гістарычным музеі аб'яднаў некалькі музеяў, архіўных устаноў, бібліятэк, прадстаўнікоў Міністэрства абароны, якія займаюцца пошукавай дзейнасцю, дзяржаўных ведамстваў, прыватных калекцыянераў. Той момант, калі трэба працаваць супольна, каб даць магчымасць нешта ўсваядоміць.

Гэты выставачны праект у Нацыянальным гістарычным музеі аб'яднаў некалькі музеяў, архіўных устаноў, бібліятэк, прадстаўнікоў Міністэрства абароны, якія займаюцца пошукавай дзейнасцю, дзяржаўных ведамстваў, прыватных калекцыянераў. Той момант, калі трэба працаваць супольна, каб даць магчымасць нешта ўсваядоміць.

Гэты выставачны праект у Нацыянальным гістарычным музеі аб'яднаў некалькі музеяў, архіўных устаноў, бібліятэк, прадстаўнікоў Міністэрства абароны, якія займаюцца пошукавай дзейнасцю, дзяржаўных ведамстваў, прыватных калекцыянераў. Той момант, калі трэба працаваць супольна, каб даць магчымасць нешта ўсваядоміць.

Гэты выставачны праект у Нацыянальным гістарычным музеі аб'яднаў некалькі музеяў, архіўных устаноў, бібліятэк, прадстаўнікоў Міністэрства абароны, якія займаюцца пошукавай дзейнасцю, дзяржаўных ведамстваў, прыватных калекцыянераў. Той момант, калі трэба працаваць супольна, каб даць магчымасць нешта ўсваядоміць.

Гэты выставачны праект у Нацыянальным гістарычным музеі аб'яднаў некалькі музеяў, архіўных устаноў, бібліятэк, прадстаўнікоў Міністэрства абароны, якія займаюцца пошукавай дзейнасцю, дзяржаўных ведамстваў, прыватных калекцыянераў. Той момант, калі трэба працаваць супольна, каб даць магчымасць нешта ўсваядоміць.

Гэты выставачны праект у Нацыянальным гістарычным музеі аб'яднаў некалькі музеяў, архіўных устаноў, бібліятэк, прадстаўнікоў Міністэрства абароны, якія займаюцца пошукавай дзейнасцю, дзяржаўных ведамстваў, прыватных калекцыянераў. Той момант, калі трэба працаваць супольна, каб даць магчымасць нешта ўсваядоміць.

Гэты выставачны праект у Нацыянальным гістарычным музеі аб'яднаў некалькі музеяў, архіўных устаноў, бібліятэк, прадстаўнікоў Міністэрства абароны, якія займаюцца пошукавай дзейнасцю, дзяржаўных ведамстваў, прыватных калекцыянераў. Той момант, калі трэба працаваць супольна, каб даць магчымасць нешта ўсваядоміць.

Гэты выставачны праект у Нацыянальным гістарычным музеі аб'яднаў некалькі музеяў, архіўных устаноў, бібліятэк, прадстаўнікоў Міністэрства абароны, якія займаюцца пошукавай дзейнасцю, дзяржаўных ведамстваў, прыватных калекцыянераў. Той момант, калі трэба працаваць супольна, каб даць магчымасць нешта ўсваядоміць.

Гэты выставачны праект у Нацыянальным гістарычным музеі аб'яднаў некалькі музеяў, архіўных устаноў, бібліятэк, прадстаўнікоў Міністэрства абароны, якія займаюцца пошукавай дзейнасцю, дзяржаўных ведамстваў, прыватных калекцыянераў. Той момант, калі трэба працаваць супольна, каб даць магчымасць нешта ўсваядоміць.

Гэты выставачны праект у Нацыянальным гістарычным музеі аб'яднаў некалькі музеяў, архіўных устаноў, бібліятэк, прадстаўнікоў Міністэрства абароны, якія займаюцца пошукавай дзейнасцю, дзяржаўных ведамстваў, прыватных калекцыянераў. Той момант, калі трэба працаваць супольна, каб даць магчымасць нешта ўсваядоміць.

Гэты выставачны праект у Нацыянальным гістарычным музеі аб'яднаў некалькі музеяў, архіўных устаноў, бібліятэк, прадстаўнікоў Міністэрства абароны, якія займаюцца пошукавай дзейнасцю, дзяржаўных ведамстваў, прыватных калекцыянераў. Той момант, калі трэба працаваць супольна, каб даць магчымасць нешта ўсваядоміць.

Гэты выставачны праект у Нацыянальным гістарычным музеі аб'яднаў некалькі музеяў, архіўных устаноў, бібліятэк, прадстаўнікоў Міністэрства абароны, якія займаюцца пошукавай дзейнасцю, дзяржаўных ведамстваў, прыватных калекцыянераў. Той момант, калі трэба працаваць супольна, каб даць магчымасць нешта ўсваядоміць.

Гэты выставачны праект у Нацыянальным гістарычным музеі аб'яднаў некалькі музеяў, архіўных устаноў, бібліятэк, прадстаўнікоў Міністэрства абароны, якія займаюцца пошукавай дзейнасцю, дзяржаўных ведамстваў, прыватных калекцыянераў. Той момант, калі трэба працаваць супольна, каб даць магчымасць нешта ўсваядоміць.

Гэты выставачны праект у Нацыянальным гістарычным музеі аб'яднаў некалькі музеяў, архіўных устаноў, бібліятэк, прадстаўнікоў Міністэрства абароны, якія займаюцца пошукавай дзейнасцю, дзяржаўных ведамстваў, прыватных калекцыянераў. Той момант, калі

■ Спадчына ў законе

НА КАСЦЯХ БУДАВАЦЬ НЕ БУДУЦЬ

Паласка пра будаўніцтва ў Валожыне дома для супрацоўнікаў свінакомплексу на месцы пахавання расстраляных яўрэяў усё не сціхае. Таму «Звязда» вырашыла разабрацца, што ж насамрэч адбываецца ў райцэнтры.

Аказалася, гэтая гісторыя — не з вясёлых. Паўны час таму ў Валожыне было выбрана месца для будаўніцтва жылых дамоў для супрацоўнікаў свінакомплексу. Выбар праекцуючыя паў на стадыён. Былі знесены бетонныя пліты, агароджы, футбольныя вароты. І ўсё б нічога: стадыён — не парк, ім можна ахвараваць. Аднак мясцовыя актывісты на чале з Георгіем Каржаневым пачалі сцвярджаць, што акурат на гэтым месцы ў часы Вялікай Айчыннай вайны была яма, у якую скідалі пахаваных яўрэяў. Таму будаваць тут негале, бо тое, што ўзведзена на чужых касцях, наўрад ці прынясе некаму шчасце.

Даказваючы, што страшны выпадак адбыўся менавіта тут, грамадскасць спасылалася на кнігу Мечыслава Новіка «Крывавы след нямецка-фашысцкай акупацыі ў гісторыі Валожынскага раёна». У ёй апісаны расстрэл яўрэяў на гэтым месцы ў лістападзе 1941 года. Аднак да такой інфармацыі не ўсе хацелі прыслухоўвацца.

Каб усё-такі звярнуць на сябе ўвагу, грамадскасць збірала подпісы супраць будаўніцтва дамоў на гэтым месцы, ладыла санкцыянаваныя пікеты. Відэа, няпроста была гэтая барацьба: Георгій Каржаневы месяц таму памёр ад сардэчнага прыступу... Магчыма, проста не вытрымаў эмацыйнай нагрукі і перажыванняў.

На месцы стадыёна ўсё-такі пачалі капаць. Хадзілі чуткі, што спачатку гэта рабілася выключна сваімі сіламі, без удзелу пэўных спецыялістаў. Аднак працы нарэшце былі далучаны спецыяльныя пашукавыя батальёны Міністэрства абароны. Гэта адмысловае падраздзяленне, якое займаецца археалагічнымі раскопкамі якраз на вайсковых пахаваннях.

Падчас раскопак сапраўды былі знойдзены шматлікія астанкі людзей, а таксама рэшткі абутку і вопраткі. У Валожынскім раёнвыканкаме паведамілі, што ўсе астанкі і рэчы перанакіроўваюцца ў Камітэт дзяржаўнай бяспекі, для правядзення экспертызы, — каб высветліць, чые насамрэч гэта астанкі. Паўны яны будуць перазакаваны ў іншы месцы, дзе ўжо ёсць пахаванні мірных жыхароў.

Намеснік старшыні Валожынскага райвыканкама Пётр БІБІК адзначае:

— На гэтым месцы ніякага будаўніцтва не плануем. Магчыма, тут будзе парк у гонар ахвяр вайны. У Валожыне шмат месцаў, ёсць перспектывы план развіцця горада, таму і для новага дома знойдзецца іншая зямля.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ

ШТО БЫЛО БУЛЬБАЙ ТАДЫ, КАЛІ БУЛЬБЫ НЕ БЫЛО?

Што некалі елі нашы продкі замест бульбы? Вельмі папулярным караняплодам доўгі час была рэпа, а таксама блізка сваяк морквы пастарнак — мясісты караняплод з белай або светла-красвай мяккасцю, з інтэнсіўным водарам пятрушкі і салодкім смакам (падобным на смак анісу, кмену і фенхелю).

Вядомы Еўропе з часоў антычнасці, доўгія стагоддзі пастарнак быў адной з найбольш папулярных культур, у тым ліку ў Беларусі, выконваючы ў Сярэднявеччы і ранні Навы час прыкладна тую ж ролю, якую сёння бульба. Здаўна вядомай народнай прыпеўка:

Танцавала рыба з ракам, А пятрушка з пастарнакам, А цыбуля дзівавала, Што пятрушка танцавала.

З XVIII-XIX стагоддзяў пастарнак паступова выходзіць з моды — у сучаснай беларускай кулінары фактычна не ўжываецца. Некаторы час у Рэчы Паспалітай пратрымалася мода на тапінамбур, які і быў спачатку нашай... бульбай! Не, гутарка ідзе не пра нейкую жалівую мутацыю, але пра перанос назвы. Слова «бульба» паходзіць ад лацінскага *bulbus* — «цыбуліна», і спачатку так у Рэчы Паспалітай называлі зусім іншы караняплод — тапінамбур.

Яго радзіма — Атлантычнае ўзбярэжжа Паўночнай Амерыкі, дзе ён здаўна спажываўся ў выглядзе мясцовых індзейцаў. Ці-

кава, што гэтая расліна — блізка сваяк сланечніка, і гэта добра відаць па яго кветках. (Папольска яго сёння так і называюць — *Słonecznik bulwiasty*). А на пачатку XVII стагоддзя тапінамбур быў завезены ў Еўропу слаўным французскім падарожнікам Самуэлем Шамплеінам. Трохі пазней яго суайчыннікі памылкова атасямілі новую расліну з бразільскімі індзейцамі тапінамбу, групу якіх тагачасныя менеджары шоу-бізнесу вазілі па Еўропе, паказваючы цікавым, быццам экзатычным жывёл. І хаця тыя індзейцы і пажыўны караняплод паходзілі зусім з розных Амерык, з рэгіёнаў, якія знаходзіліся адзін ад аднаго за многія тысячы кіламетраў, французская публіка ахрысціла клубняносны сланечнік імем бразільскага племені.

У Рэчы Паспалітай тапінамбур распаўсюдзіўся ў першай палове XVIII стагоддзя, за паўстагоддзя да бульбы. У нас яго называлі не на французска, а на нямецка-лацінска лад — «бульва». Яго варылі, абіралі, падавалі з белым або гарчычным соусам. У канцы XVIII стагоддзя тапінамбур быў выцеснены бульбай — падобнай па спосабе вырошчвання і крыху па смаку. Яна ж пераляла і яго назву, але не ў выхатальнай польскай мове, а ў беларускай і літоўскай (у апошняй крыху бліжэй да арыгіналу — *bulve*).

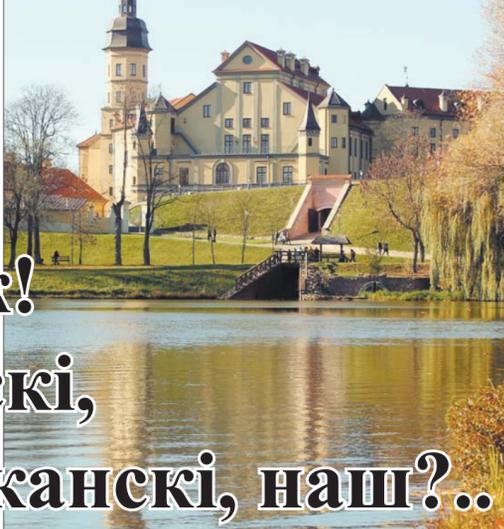
Дарэчы, досыць характэрны ў нашай гісторыі гэты паралелізм, калі ў літоўскай і беларускай мовах словы аднолькавыя або блізкія паміж сабой, але адрозніваюцца ад польскага варыянта. Гэта даказвае, што ВКЛ яшчэ і ў XVIII стагоддзі культурна істотна адрознівалася ад Польшчы, а літоўская мова, да таго, як на ёй у XIX стагоддзі працавалі пурысты-балтафілы, была значна больш блізкай да беларускай, чым сёння.

Цяпер у Беларусі клубняносны сланечнік вырошчваюцца, галоўным чынам, на корм жывёле, часам дзіце, у кулінары ўжываецца толькі энтузіястам гэтай кулінарыі. І, вядома, ніхто ў нас не памятае, што менавіта ён і быў «нашай першай бульбай».

Спажываць тапінамбур належаць неўзабаве пасля выкопвання: варыць, зяпкаць, з сыхрых клубняў гатаваць салаты. Гэта вельмі трывалае да ўмоў вырошчвання культура, лёгка пераносіць маразы (пры гэтым клубні набываюць яшчэ больш салодкі смак). Таму пэўную частку клубняў пакаюцца змаваць, замест таго каб яны вялі і рабіліся непрыдатнымі да ежы. Нізкая колькасць цукру робіць клубні незалежнымі ў дыеце хворых на дыябет. Але і для здаровых людзей гэта вельмі смачны і пажыўны караняплод. Да таго ж амаль не патрабуе клопату «сам расце, сам пра сябе дбае»...

■ Вандроўныя нататкі

На гэтых выхадных у радзівілаўскай сталіцы нашай краіны — Нясвіжы — адбыўся Археалагічны пікнік, ён жа Oktoberfest. Паспрабуем паразважаць, наколькі ўдалым атрымаўся гэты фестываль, які, згодна з планами арганізатараў, можа стаць рэгулярным.

Нясвіж! Баварскі, амерыканскі, наш?..

Не да канца зразумелая сама ідэя Oktoberfest. Складлася такое ўражанне, што арганізатарам трэба было правесці фестываль акурат у кастрычніку. Вось яны і прыдумалі скарыстацца тым, што ўжо зрабілі ішчына, у нашым выпадку немцы. Тэатр танца «Яварына», які выконвае як старажытнабеларускія, так і агульнаеўрапейскія танцы, на гэты раз забавляў публіку баварскімі танцамі — прадстаўляючы, зразумела, зусім не радзівілаўскую культуру, і нават не беларускую.

Такі выбар конкурсу для гасцей з аднаго боку зразумелы: яны пэўным чынам звязаны з пошукам скарыбы. Але, зноў жа, гэта амерыканская, а не беларуская традыцыя. Можна з упэўненасцю сказаць, што ў Радзівілаў былі не менш цікавыя конкурсы, якія глядзеліся б больш дарэчы ў іх нясвіжскіх уладаннях. Культура Радзівілаў, прадстаўленая тут, выклікала б нашым большы ажыятаж наведвальнікаў.

ЦЕПЛА — У ВІННЫМ СКЛЕПЕ!

Нельга не сказаць і пра надвор'е. Было вельмі холадна! Таму, можа, кастрычнік і не самы спрыяльны месяц для правядзення фестываля на вуліцы. Тым больш што і схавацца ад холаду амаль не было куды. Ногі занеслі мяне ў вінны склеп — хоць я і не аматар моцных напояў, Малады гандляр, які кансультаваў пакупнікоў, аказаўся надзіва дасведчаным у гісторыі Радзівілаў, палаца і вінаробчай справы. Як высветлілася, вінны склеп тут быў і пры колішніх уладарах палаца. Ёсць яшчэ два ўзроўні сутэрэжнаў, але яны заваленыя, работы там

ЯК ЗАПЛАНАВАЦЬ І ЗНАЙСЦІ СКАРБ?

Ідэя Археалагічнага пікніка, у прынцыпе, арыгінальная. Але, верагодна, яна была не да канца прапрацавана. Усіх ахвотных запрашалі сюды шукаць радзівілаўскі скарб. Аднак насамрэч толькі супрацоўнікі Інстытута гісторыі, якія спецыяльна былі запрошаны сюды, на невялікім адведзеным для іх участку шукалі штосьці са спецыяльнымі прыладамі. У выніку ім удалося знайсці некалькі манет прыблізна 1943 года — гэта мала нагадае скарб. Можа, у канцэсце Археалагічнага пікніка

ЧАМУ ВЫРАШЫЛІ ПА-ЕХАЦЬ: Нясвіж — турыстычная мекка беларусаў. З'явілася жаданне ўбачыць новы кастрычніцкі фестываль у палацы.

ЯК ДАБІРАЛІСЯ І У КОЛЬКІ АБЫШЛОСЯ? У будны дзень з Мінску з раніцы аўтобусы ў Нясвіж, на жаль, не ходзяць. Самы ранні — у 12 гадзін дня. Толькі ў суботу ёсць дадатковы аўтобусы ў 7.50 і ў 10 гадзін. Квіты на іх трэба браць загадзя, таму паехаць так не атрымаецца.

На электрычны Мінск — Баранавічы або Мінск — Брэст трэба ехаць да прыпынку Гарадзья (квіток каштуе 12 600 руб.). Пра прыбыццё ў Гарадзье, адразу заходзіць у будынак вакала і становіцца ў чаргу, якая расце проста на вачах, набываеш квіток да Нясвіжа (9500 руб.). Вяртацца можна прамым аўтобусам да Мінска, які адпраўляецца з аўтастанцыі (гэта не тое ж, што ўжаркоў). Знаходзіцца яна на ўскрайку горада. Кошт квітка (69 000 рублёў). Усяго выдаткавана на дарогу 91 100 руб.

«НЕ» — ХОЛАДУ. «ТАК» — ВАНДРОЎКАМ

Нясвіж адметны не толькі палацам, але і прывабным адкрытымі прасторами. Шырочэзныя алеі, на якіх, бясспрэчна, маглі размінуцца некалькі карэт, вялізныя паркі з магнутымі старажытнымі дрэвамі, возера і лавачкі каля яго, седзячы на якіх, так прыемна глядзець удалечыню. Гэта месца разва, спакою, далучэння да вельмі прывабнага.

У Нясвіж, які і ў любы іншы гістарычна адметны куток, варта ехаць нават халоднай восенню і зімой. Толькі тут хочацца даць тры парады, каб паездка удалася. Па-першае, апранайцеся не проста згодна з надвор'ем, як бы вы зрабілі гэта, застаючыся дома, — апрайце дадатковыя світар, плюс цёплыя шкарпэткі ў самыя надзейныя боты, абавязкова шапку і пальчаткі, нават калі звычайна вы іх не носіце. Па-другое, вазьміце з сабой тэрмас з гарбатай: пару кубачкаў такога напоя істотна палепшаць настрой, дзе б вы ні знаходзіліся. Па-трэцяе, самае галоўнае, бярэце з сабой добрых сяброў. З імі ні вакалы з абшарпанымі сценамі, ні доўгія пераезды на шляху да выбранага месца не выклічуць раздражнення і стомы, а радасць ад убачанай прыгажосці будзе поўнай.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ. Фота аўтара.

Нясвіжскі раён

добра было б зладзіць невялікую лекцыю — пра тое, як па атрыманых звестках (ад даккі апошняга нявяскага ардыната, якая прыязджала сюды гэтым летам) выбіраць месца для пошуку скарыбы, якая насамрэч верагоднасьць яго адшукаць і распеваць пра тыя скарыбы, які ўжо былі знойдзены ў Нясвіжы... Таксама даць гасцям фестываля магчымасць самім пакарыстацца металашукальнікам, пакапаць на тым месцы, дзе ён спрацаваў. І, вядома, патлумачыць, што, калі знойдзена каштоўнасць, яе неабходна аддаць дзяржаве — але паведаміць, што ў такім выпадку атрымае той, хто яе адшукаў?..

Гасцям нясвіжскага палаца была прапанавана забава — гульні часоў залатой ліхаманкі ў ЗША: кідаць манеткі, ігральныя косткі.

Баварскія танцы ад тэатра «Яварына» (заўважце, тых, хто танцуе, столькі ж, колькі тых, хто здымае іх на свае электронныя прылады).

Пароль: бэз у квецені

Вёска, якая сілкуе душу

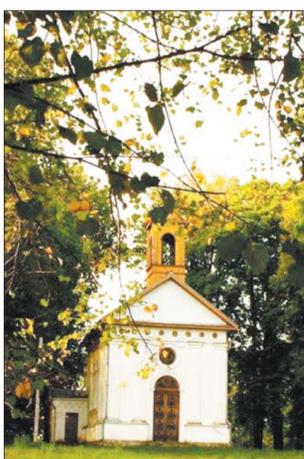
Можна сцвярджаць, што кожны куток Беларусі мае сваю непаўторную, загадкавую і захапляльную гісторыю. Гэта менавіта той патэнтны, які дае магчымасць ураджэнцам краю ганарыцца роднымі мясцінамі, а гасцям — здзіўляцца і захаляцца. Для гасця Мілашова, што ў Мёрскаму раёне Віцебскай вобласці, — неверагодна прыгожая вёска з возерам незвычайнай формы, «старым» і «новым» касцёламі, грыбнымі лясамі, ветлівымі і ўсмешлівымі жыхарамі. Для нас, ураджэнцаў гэтых мясцін, — гэта той самы «чымліва-непаўторны край», які калісьці так удала апісаў Янка Сіпакоў. У ліку самых яркіх праектаў, звязаных з гэтай вёскай, варта перадуміць згадаць Мілашоўска-Мілашаўскія чытанні. Пра ўзнікненне ідэі, развіццё і іх перспектывы мы гутарым з аўтарам праекта, пісьменніцай-казачніцай, маёй зямлячкай — ураджэнкай Мілашова Аленай МАСЛА.

— Як увогле ўзнікла ідэя правядзення Мілашоўска-Мілашаўскіх чытанняў?

— У 2011 годзе, калі святкавалася 100-годдзе з дня нараджэння Чэслава Мілаша, літаратуры Нобелеўскай прэміі ў галіне паэзіі, я наважылася правесці першыя Мілашоўска-Мілашаўскія чытанні. Адбыліся яны ў сталічнай бібліятэцы імя Цёткі. Даўно падступалася да гэтай тэмы, шэраг публікацый у СМІ пра родныя мясціны, іх гісторыю, слаўных землякоў здзейсніла сама, пільна сачыла за тым, што пішуць краязнаўцы... Як вынікая і з назвы чытанняў, сугучна назвы вёскі Мілашова і прозвішча Мілашаў у выпадковае. «Нашы» Мілашы, якія і адбывалі фальварак Ідолта-Мілашова, сваякі Чэслава Мілаша, пра іх ён згадаваў у кнізе «Пошукі Айчыны». Аскар Мілаш, французскі паэт-мистык — з Чарэ, што на Чашнічыне. Яго прададз — Іосіф Мілаш — якраз і адкупіў Ідолта-Мілашова і Чарэ ў Францішка Сяпегі, калі той не прыняў падданства Кацярыне II і з'ехаў у Аўстрыю... Аскар Мілаш — дзядзька Чэслава Мілаша і настаўнік у жыцці і літаратуры. Іх зоркі і асвятляюць-асвечваюць нашы чытанні, яднаюць людзей.

— Якія вядомыя літаратары, мастакі, музыканты пазнаемліся з Мёрскай вёскай за час правядзення чытанняў?

— Пасля першых чытанняў раённая газета «Мёрскія навіны» надрукавала мой артыкул пра паездку, які заканчваўся слоўна-зваротам да землякоў: «Сустрэнемся, як заквітне бэз!» Я абяцала прывесці чытанні на радзіму весну. А квітнеючы бэз — гэта як слова-пароль. Справа ў тым, што чарэйскія Мілашы былі прафесійнымі заводчыкамі бэзу. І ў Мілашоўскай вёсцы нават сёння — валадар вёскі. А жыццё нежак закруціла, і час цвіцення бэзу я

Белая царква ў Чарэ.

прапусціла — не прыехала, чытанні на радзіме не арганізавала. І перадаючы мне з радзімы: што ж ты, маўляў, мілашоўцы чакаюць, п'ягаюцца, памятаюць абяцанае ажно ўвосені!

Усе справы кінула, арганізавала паездку. Тады выступалі на сядзібе гаспадаркі, якая акурат і знаходзіцца ў доме Мілашаў, пасля ў Пявясцы, на радзіме празаіка Франца Сіўко.

Былі ў Мілашоў Уладзімір Ліпскі, Мікола Мятліцкі, Рагнед Малахоўскі... Лялечны тэатрык «Лямцавая батлейка» Веранікі Фаміной выступалі ў Мілашоўскай школе і Мёрскай раённай дзіцячай бібліятэцы. Мастачка Аксана Аракеўева праводзіла майстар-класы ў Мілашоўскай школе і Мёрскай школе мастацтваў. З Францам Сіўко Мілашоўска-Мілашаўскія чытанні арганізавалі ў Віцебску... То бок, старую пашыраць і геаграфію мерапрыемстваў, і разнастайце сустрэчы з творчымі людзьмі.

— Ці адчуваеце сапраўдную рэакцыю глядачоў — мясцовых жыхароў?

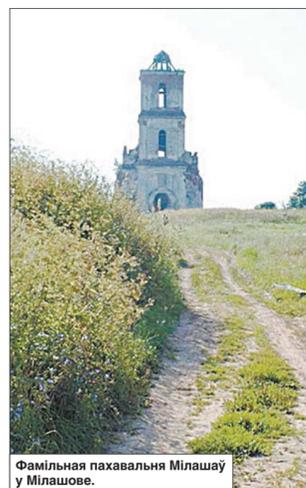
— Я спадзяюся, што гэта патрэбна ім, асабліва дзецям... Бывае, дарослыя цяжка сабраць. Прывітаець дзень і час сустрэчы — ды не адразу пагаджаюцца, даводзіцца карэктаваць час. Бо ў людзей гаспадарка, каровы ў полі — то іх трэба забіраць, то даць. І гэта, як па мне, выдатна! Есць каровы — вёска жыве! А калі прыязджаем, праводзім выступленні — такі водгук душэўны атрымліваем! Людзі згадваюць мінулае, тварамі святлююць. Мне падаецца, гэта надзвычай важна.

— Нежак воль падумацца, што было б выдатна, каб Мілашоўска-Мілашаўскія чытанні сталі сваёасаблівым брэндам мясцовасці. Існуе ж знамяці

Ганненскі кірмаш у Зэльве з глыбокай гісторыяй ці досыць новы, але ўжо традыцыйны Салодкі кірмаш у Івянцы...

— Дзеля гэтага шмат зроблена! За тры гады, на працягу якіх ладзіцца Мілашоўска-Мілашаўскія чытанні, пра нашу вёску пачула шмат людзей ва ўсіх кутках Беларусі, ды і за яе межамі — дзякуючы СМІ, сацыяльным сеткам, тэлебачанню, радыё... А колькі яшчэ пачуюць, бо плануецца новыя цікавыя мерапрыемствы. Проста грэх не скарыстацца гэтым! Да таго ж Вітольд Ермалюк, кіраўніком краязнаўчага гуртка «Арганаўты мінулага» ў Мёрах, і яго выхаванцамі распрацаваны шэраг унікальных экскурсій — «Залаты, сярэбраны і бронзавы пярсціны Міршчыны», куды ўваходзіць і фальварак Ідолта-Мілашова...

— Сёння ў грамадстве існуе занепакоенасць тым, што вёскі псуецца, тут застаецца ўсё менш жыхароў. Ці можна хаця б утапічна разважаць пра тое, што падобнага кітапту лаяльнай святы маглі б стаць выдатным сродкам прыягнучы ўвагу да вёскі? Бо разам з тэндэнцыяй апусцення вёсак назіраецца і іншая з'ява — пераезд гараджан на сталае жыхарства на хутары і ў сельскую мясцовасць.

Фамільная пахавальня Мілашаў у Мілашоўе.

— Такія праекты спрыяюць абуджэнню цікавасці да мясцін, а гэта значыць, ствараюць спрыяльную глебу для развіцця турызму. Гляньце, які на працягу апошніх гадоў ажыятаж вакол свят, што ладзіцца на аграсядзібах, хутарах! У мінчан вельмі модным стала вязаджаць на майстар-класы, фестывалі, канцэрты далей ад горада. Будзем спадзявацца, што гэта пакуль вузенькая сцежка можа стаць дарогай,

■ Малая радзіма

якая пакрысе верне людзей з горада — да зямлі. А значыць, да спрадвечных рамястваў, традыцый, адчулення страчанага... Урашце, памарыць нам пра гэта ніхто не перашкаджае. Мы не сядзім склаўшы рукі! Робаім сёння ўсё магчыма.

— Падзіліцеся планами на будучыню. Хто наступныя з'явіць у Мілашоўе на чытанні?

— У Мілашоўска-Мілашаўскія чытанні адрывалася новая старонка — чарэйская. З-пад Чарэі родам маці мастачкі Аксаны Аракеўевай, там мастачка захоўвае бацькоўскае дом. Улетку я гасціла ў яе, пабывала ў Чарэ, пазнаемліся з бібліятэкарам, апантаным краязнаўцам Таццянай Міхайлаўнай Казлоўскай — вельмі дасведчаным чалавечкам у тэматыцы гісторыі роду Мілашаў! Аксана актыўна ўключылася ў рух энтузіястаў па restaўрацыі Беларай царквы ў Чарэ. Мая мара — знайсці магчымасць ратаваць старую Мілашоўскую школу і арганізаваць там музей. Шчыра спадзяёмся, што нашыя мерапрыемствы дапамагуюць рабіць крокі ў выбраным кірунку.

Я надзвычай удзячна за гэта аддзела аддзякі Мёрскага райвыканкама Валерыя Анатольевічу Драбу і дырэктару Мілашоўскай школы Алене Віталееўне Паўлоўскай, а таксама кіраўніцтва гаспадаркі «Мёрскі» за дапамогу ў арганізацыі чытанняў. Шчыра спадзяюся на іх далейшае садзейнічанне.

Вельмі хачу наладзіць кантакты з музеем Чэслава Мілаша ў Штэцяху (Літва), а таксама з Таварыствам сяброў Аскара Мілаша, якое дзейнічае ў Францыі з 1996 года. Яшчэ ў Бранскай вобласці, Пачопскім раёне (Расія), выпадкова адшукала вёску Мілашоўе — вось правяду рассяледаванне, якая яны нам радня. Хачу зладзіць паездку ў Іўе, дзе пахаваны Пётр Просты... Паставім шматкропце, бо плануем шмат, здзяйсняць трэба пакрысе.

Што да майго Мілашоўе... Раскрыццё усіх сакрэтаў не буду. Толькі скажу, што мілашоўцы ведаюць: на Навы год у іх заўжды хадзіў самы сапраўдны Дзед Мароз. Спадаюся, той, які завітае сёлета, збярэ да сябе людзей не толькі з вёскі — з усяго раёна!

Марына ВЕСЯЛУХА. Фота Крысціны ПЕРЖУКОВАЙ.

ТЕХНОБАНК

ОАО «Технобанк»
220002, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Кропоткина, 44.
Телефон: +375 17 283 15 10

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2014 г.

Наименование банка: ОАО «Технобанк»

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт примечаний, 01.10.2014, 01.10.2013. Rows include АКТИВЫ, Обязательства, Собственный капитал.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ на 1 октября 2014 года

Наименование банка: ОАО «Технобанк»

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт примечаний, 01.10.2014, 01.10.2013. Rows include Процентные доходы, Чистые процентные доходы, Прибыль (убыток) до налогообложения, Прибыль (убыток).

Председателя Правления Д.Л.Михалевич
Главный бухгалтер Н.А.Кузьмицкая
Дата подписания 09 октября 2014 года
Лицензия на осуществление банковской деятельности № 11 от 31.12.2013 г.

Утеранное свидетельство о государственной регистрации № 0066042 ЧУП «Дробинка» УНП 192071397 считать недействительным.

В суд Дубровенского района Витебской области поступило заявление об объявлении умершей ЯКУТЕНКО Галины Анатольевны, 27.02.1959 г. рождения, уроченку д. Александровка Любанского района Минской обл., последнее место ее жительства и пребывания Витебская обл., Дубровенский район, аг. Осинторф, пер. Советский, д. 5. Просьба ко всем гражданам и юридическим лицам, имеющим сведения о Якутенок Галине Анатольевне, сообщить их в суд Дубровенского района в течение двух месяцев с момента публикации.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Солигорскторг» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже недвижимого имущества в составе:

- ЛОТ № 1: одноэтажное кирпичное здание склада продовольственных товаров № 1, общ. пл. 1 604,9 кв.м. (инв. № 644/С-34916), земельные насаждения (береза, 5 шт.), расположенное на земельном участке площадью 0,5314 га по адресу: Минская область, Солигорский район, район ст. Калий-1.
ЛОТ № 2: одноэтажное кирпичное здание мебельного склада, общ. пл. 972,9 кв.м. (инв. № 644/С-34933), земельные насаждения (береза, 2 шт.), расположенное на земельном участке площадью 0,3498 га по адресу: Минская область, Солигорский район, район ст. Калий-1.
ЛОТ № 3: подвездный путь к железной дороге, протяженностью 405,7 м. (инв. № 644/С-50473), расположенный на земельном участке площадью 0,5635 га по адресу: Минская область, Солигорский район, район ст. Калий-1.
ЛОТ № 4: здание склада № 6,9 общей площадью 1 724,9 кв.м. (инв. № 644/С-2073), расположенное на земельном участке общей площадью 0,3752 га по адресу: Минская область, Солигорский район, район ст. Калий-1.

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 21 ноября 2014 года торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ЗАО «Альфа-Банк»

Table with 2 columns: Предмет торгов (сведения о продаваемом имуществе), Местонахождение продаваемого имущества. Rows describe various real estate properties and their locations.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ЗАО «Альфа-Банк», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы: заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении открытого аукциона по продаже права заключения договора аренды сроком на 5 лет объекта недвижимого имущества, принадлежащего ОАО «Беларуськалий» на праве собственности

Table with 5 columns: Лот №1, Право заключения договора аренды части (220,7 м²) встроеного помещения с инв. № 644/D-28479, Минская обл., Солигорский р. н., г. Солигорск, ул. Ленина, д. 1Б. Includes description of the property and auction terms.

Для участия в аукционе приглашаются граждане, юр. лица и индивидуальные предприниматели Республики Беларусь, иностранные инвесторы, подавшие заявление на участие в аукционе (по форме, установленной Организатором аукциона); предоставившие заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка, заявление об ознакомлении с документами на Объект, право заключения договора аренды которого выставлено на аукцион (по форме, установленной Организатором аукциона) и заключившие с Организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (по форме, установленной Организатором аукциона), а также прилагают следующие документы: копию свидетельства о государственной регистрации юр. лица, копии учредительных документов, свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; индивидуальные предприниматели – копию свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; физ. лица – паспорт, представителя физ. лица – паспорт и доверенность, удостоверяющую нотариально; организациям и физ. лицам (нерезидентам РБ) – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть проведена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о состоятельности, выданный обслуживающим его банком или иной кредитно-финансовой организацией, с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; представителя юр. и физ. лиц (нерезиденты РБ) – легализованная в установленном порядке доверенность. При подаче документов заявитель (представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юр. лица – документ, подтверждающий полномочия. Поддача документов по почте не допускается. Сведения об участниках аукциона не подлежат разглашению.

«АГУЛЬНЫМ» ПЕНСИЯНЕРАМ СРОСЯЦЬ ЖЫЦЦЁ

Пенсіі грамадзянам Беларусі, якія пастаянна пражываюць у Расіі, і грамадзянам Расіі, якія пастаянна пражываюць у Беларусі, будуць выплачвацца ў больш раннія тэрміны — ужо ў пачатку трэцяга месяца квартала. Пра гэта заявіў намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны Беларусі Ігар СТАРАВОЙТАУ на сумесным пасяджэнні калегіі міністэрстваў працы і сацыяльнай абароны Беларусі і Расіі.

Центр Промышленной Оценки • Организация аукционов • Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ЗАО «Центр промышленной оценки» (организатор аукциона) по поручению Червенского районо (продавец) проводит открытый аукцион по продаже здания многофункционального (здания швейного цеха и магазин), в т.ч. составные части и принадлежности: 1А1/Д – склад швейного цеха, 2А1/Д – склад магазина, 3А1/К – топчанная, тамбур, терраса, сарай, инвентарный номер 615/С-33713, об. пл. 152,8 кв.м.

Центр Промышленной Оценки • Организация аукционов • Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ЗАО «Центр промышленной оценки» (организатор аукциона) по поручению ООО «СЛИМ-ТРАСТ» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже помещений административного здания, общ. пл. 981,2 кв.м, инвентарный номер 100/С-11530, расположенного по адресу: г. Брест, ул. Московская, 332/3Б.

мэньваюцца адпаведнымі спісамі атрымальнікаў пенсій па стане на 31 снежня кожнага года. Для гэтага патрабуецца штогадовае запрашэнне пенсіянераў у органы працы, занятасці і сацыяльнай абароны Беларусі і тэрытарыяльныя падраздзяленні Пенсійнага фонду ў Расіі з дакументамі, якія сведчаць іх асобе. Пасля адпаведных кансультацый двух бакоў была вырашана прапанаваць аб скасаванні патрабаванняў аб штогадовым абмене спісамі атрымальнікаў пенсій. Гэта дазволіць спрасціць працу спецыялістаў, а таксама зняць пэўныя нараканні пенсіянераў, незадаволеных неабходнасцю штогод праходзіць гэтую працэдурку.

РЫЭЛТАР БЕЗ ДАЗВОЛУ

Эканамічны суд задаволіў іск пракуратуры Мінскай вобласці аб прыпыненні дзейнасці прыватнага прадпрыемства Д. Ваўдзіўчыка, які аказваў рэалізацыйныя паслугі без адпаведнага дазволу (ліцэнзіі). Мужчына прызнаны вінаватым у незаконнай прадпрыемальніцкай дзейнасці, спалучанай з атрыманнем прыбытку ў асабліва буйным памеры — больш як 990 млн рублёў. Дзяляк асуджаны да 2 гадоў і 6 месяцаў пазбаўлення волі. Яму забаронена займацца прадпрыемальніцкай дзейнасцю тэрмінам на 5 гадоў.

БЕЛАРУСБАНК

ОАО «Акционерный Сберегательный банк «Беларусбанк» 220089, г. Минск, пр-т Дзержинского, 18
БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2014 г.
ОАО «Акционерный Сберегательный банк «Беларусбанк»

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 2014 год, 2013 год. Rows include АКТИВЫ, Обязательства, Собственный капитал.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ на 1 октября 2014 года

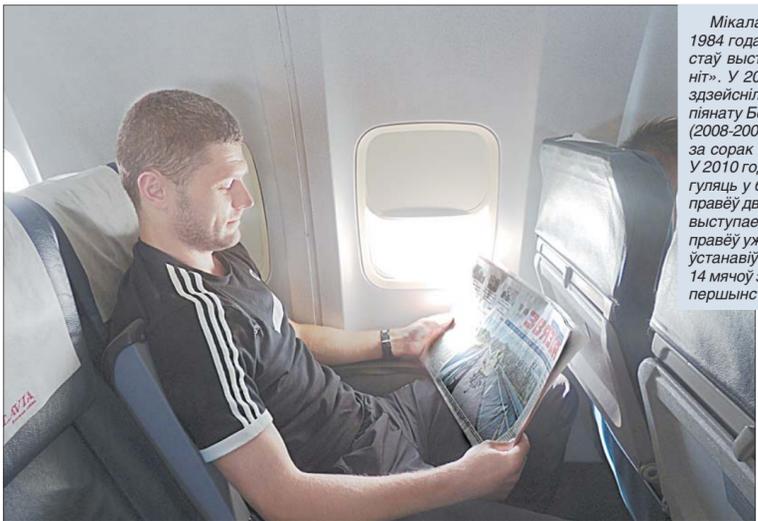
Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 2014 год, 2013 год. Rows include Процентные доходы, Чистые процентные доходы, Прибыль (убыток) до налогообложения, Прибыль (убыток).

И.о. Председателя Правления Г.С.Господарик
Главный бухгалтер И.Л.Лысковская
Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 24.05.2013, выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912.

Мікалай ЯНУШ:

«КАЖУЦЬ, У ФУТБОЛЕ МЫ АДСТАЛІ АД УСІХ НА ЦЭЛЮ ВЕЧНАСЦЬ? ГЭТА НЕ ТАК!»

Ураджэнец Мікашэвічаў, гулец зборнай Беларусі і футбольнага клуба «Шахцёр» Мікалай Януш сёння з'яўляецца лепшым бамбардзірам чэмпіянату. Ужо не першы раз прызнаецца сваімі балецьчыкамі лепшым гульцом месяца, аднак лічыць, што самае важнае для яго клуба — трапіць у прызёры чэмпіянату краіны. Пра тое, што здарылася са зборнай Беларусі ў абодва даўраў 2016, які чалавек павінен узначаліць нацыянальную каманду і хто самы прынцыповы сапернік для «Шахцёра», Мікалай Януш расказвае ў «Звяздзе».

Мікалай Януш нарадзіўся 9 верасня 1984 года ў Мікашэвічах. У пачатку 2000-х стаў выступаць за футбольны клуб «Граніт». У 2008 годзе мікашэвіцкая дружина здзейсніла прарыв у вышэйшую лігу чэмпіянату Беларусі. На працягу двух сезонаў (2008-2009) футбаліст правёў за клуб больш за сорок паядынак, у якіх забіў 12 галоў. У 2010 годзе Януш пакінуў «Граніт» і пачаў гуляць у брэсцкім «Дынама», дзе таксама правёў два сезоны (2010-2011). З 2012 года выступае за салігорскі «Шахцёр» прычым правёў ужо больш за 70 паядынак. Сёлета ўстанавіў асабісты рэкорд — з актывам у 14 мячоў з'яўляецца лепшым бамбардзірам першынства краіны.

— Ты трапіў у зборную краіны толькі ў 30 гадоў. Якія пачуцці?

— Наогул, зборная каманда складаецца з футбалістаў, якія на пэўны момант лепшыя. Гэта адна або дзве гульні за тыдзень, а не доўгая дыстанцыя чэмпіянату. І, калі табе 20, 30 або 35 гадоў — гэта не важна. Зборная, на мой погляд, гэта футбалісты, якія паказваюць імгненны вынік. Наогул, свой выклік я ўспрымаю спакойна. Адрозніе быў, вядома, прыёмам здзіўлены, але потым некай супакоіўся. Паклікалі — значыць, заўважылі...

— Зборная Беларусі чымсьці адрозніваецца ад любой іншай каманды, дзе ты быў пачтоўцам?

— Ніякіх звышнатуральных адрозненняў. Акрамя аднаго: у зборнай побач з табой працуюць футбалісты высокага ўзросту. Вось і ўсё.

— Прынялі цябе добра?

— Вядома. Акрамя мяне, выклікалі яшчэ і Сяргей Мацвеевіч з «Шахцёра» і Сяргей Баланаў, які яшчэ зусім нядаўна гуляў за гарнякоў.

— Тым не менш, на матч са Славіяны ты не патрапіў на-

ват у заяўку. Трэнер некай патлумачыў сваё рашэнне?

— Не, ён нічога не казаў. Пра гэта трэба цікавіцца ў яго. Трэнер вызначае тактыку на гульні з пэўным сапернікам і, адштурхоўваючыся ад гэтага, называе гульцоў, якія выйдуча на поле яго задуму рэалізоўваць. Відаць, я не ўпісаўся ў пэўную гульнявую канцэпцыю.

— Пасля адстаўкі Георгія Кандрацэва ўсе абмяркоўваюць, хто б мог стаць яго пераемнікам. Але мы зараз пагаворым не пра пэўнага чалавека, а пра ідэальнага трэнера для нацыянальнай каманды. Хто гэта для цябе? Які ў яго павінны быць характарыстыкі?

— Гэта павінен быць кваліфікаваны, граматычны спецыяліст, моцны ў тактыцы. Таму што за тры дні футбалістаў, якія прыехалі з розных клубаў, з розных чэмпіянатаў, з розным гульнявым тонусам, немагчыма паднаць пад аднолькавую фізічную форму. А вось растлумачыць

ім, як гуляць зараз, канкрэтна, супраць пэўнага саперніка, ведаючы яго моцныя і слабыя бакі, — можна. Галоўны трэнер павінен заразіць каманду агульнай ідэяй. Акрамя таго, у яго не павінна быць аўтарытэтаў і любімых асоб: сарод гульцоў: хто на гэты момант мацнейшы — той і гуляе.

— Што здарылася са зборнай у гэтым абодва?

— Гэта ўсім вядома: два паражэнні супраць няслабых сапернікаў і нічыя з карлікам Люксембургам. І нам з гэтым, у любым выпадку, ужо трэба некай змярціцца. Але ведаеш, што я табе скажу? Пабыўшы тыдзень разам са зборнай, я разумею, што нашы футбалісты не горшыя за тых жа славакоў у плане майстэрства, як некаторыя заяўляюць. Проста трэба некай аддаваць са складам, з расстаноўкай. А тое, што кажучы, — вось, маўляў, мы адсталі ад усіх на цэлую вечнасць — гэта не так.

— Ці можна сказаць, што са славакамі быў лепшы матч па якасці гульні?

— Наконт якасці я не ведаю, ды і справа не ў гэтым. Проста мы ім не ўступалі як гульцы. І, на мой погляд, з імі трэба было згуляць па-нашаму, не так, як з Украінай.

— Пераключымся на клубныя справы. Хто для «Шахцёра» сёння самы прынцыповы сапернік?

— Я думаю, што для ўсіх у Беларусі прынцыповымі з'яўляюцца гульні з БАТЭ і мінскім «Дынама». Натуральна, «Шахцёр» таксама вельмі сур'ёзна раздражняльнік для іх. А наогул, прафесійныя футбалісты павінны да кожнай гульні падыходзіць як да самай прынцыповай, і не павінна быць розніцы, з кім менавіта ты гуляеш.

— У 1/4 Кубка Беларусі «Шахцёр» сустранецца з «Гранітам», камандай з тваёй радзімы — Мікашэвічаў. Нужо і тут у цябе няма нейкіх асаблівых эмоцый?

— Стаўлюся да каманды з Мікашэвічаў як да чарговага саперніка. Вось першы матч мы гуляем з імі на выездзе. Але ён будзе праходзіць не ў Мікашэвічах, а ў Лунінеці. І каманда гэтая, я лічу, ужо далёка не мікашэвіцкая. Таму каго-небудзь са знаёмых я наўрад ці ўбачу на трыбунах.

— 1:4 ў апошнім матчы чэмпіянату ад БАТЭ пры даволі надзейнай стваральнай гульні «Шахцёра» можна растлумачыць нешанцаваннем?

— Яны забілі такія галы прыгажуні — можа, дзесьці ў пашанцавала. Але шанце заўсёды мацнейшыя. А так я лічу, што была роўная гульня, добрая па эмасце. Думаю, нейтральнаму глядачу матч вельмі спадабаўся. Але так бывае ў футболе, што ў гаосці надыходзіць чорны дзень. Тады гэты дзень быў у нас.

— Ставіш перад сабой задачу абавязкова завяршыць чэмпіят на вяршыні спіса бамбардзіраў?

— Не. У нас ёсць агульнакамандная мэта — трапіць у прызёры. І любы футбаліст стараецца ў меру сіл дапамагчы яе ажыццяўленню. Індывідуальныя статыстыка — выдатна. Але галоўнае, каб «Шахцёр» перамагав. Сёння кожны матч мае вельмі высокую каштоўнасць.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ

Па гарызанталі: 3. «Загарэлася салама ...\Толькі жагае агонь.\Захацела ... замуж ...\Той тупае нагой». Прыпеўка.

8. «Ой, дзеўкі, бада!\За каго я выйшла!\Ні каровы, ні каня ...\Чупрына пышна». Прыпеўка.

9. Апошняя літара грэчаскага алфавіта.

10. Узамнае наведванне бацькоў малады, якое адзначаецца на дзевяты дзень пасля вяселля.

11. Той, хто даглядае і доіць кароў.

12. Замуж ідзе — песні п'яе, а выйшла — ... лье (прык.).

13. Вялікі гармонік.

14. Аліўкавы алей, які выкарыстоўваецца ў царкоўным ужытку.

15. «А ...\А ...\Эдзе з песняй да сяла». З песні «Ой, мяцільца» (сл. А. Дзеружынскага, муз. М. Шуміліна).

16. «Як ... маладая,\Хочь ты малой на абрады».

17. З верша Я. Маладця «Вскокае вяселле».

18. «Вяселле ў нас,\ ... ў нас.\Мы шхаваемся ў саломку.\Вы не знойдзецца нас».

19. Прыпеўка.

20. «Убярэцца, бабка,\У белая белле,\Я ж цябе павязу\З сабой на ...».

21. З беларускай народнай песні «У месяцы верасні...».

22. «На вясельні».

23. «На вясельні».

24. «На вясельні».

25. «На вясельні».

26. «На вясельні».

27. «На вясельні».

28. «На вясельні».

29. «На вясельні».

30. «На вясельні».

31. «На вясельні».

30. Не той лепшы, што б'яжыць за ... першы (прык.).

31. Грэцкія крупы.

32. «На вясельні».

33. «На вясельні».

34. «На вясельні».

35. «На вясельні».

36. «На вясельні».

37. «На вясельні».

38. «На вясельні».

39. «На вясельні».

40. «На вясельні».

41. «На вясельні».

42. «На вясельні».

43. «На вясельні».

44. «На вясельні».

45. «На вясельні».

46. «На вясельні».

47. «На вясельні».

48. «На вясельні».

49. «На вясельні».

50. «На вясельні».

51. «На вясельні».

52. «На вясельні».

53. «На вясельні».

54. «На вясельні».

55. «На вясельні».

56. «На вясельні».

57. «На вясельні».

58. «На вясельні».

59. «На вясельні».

60. «На вясельні».

61. «На вясельні».

62. «На вясельні».

63. «На вясельні».

64. «На вясельні».

65. «На вясельні».

66. «На вясельні».

67. «На вясельні».

68. «На вясельні».

69. «На вясельні».

70. «На вясельні».

71. «На вясельні».

72. «На вясельні».

73. «На вясельні».

74. «На вясельні».

75. «На вясельні».

76. «На вясельні».

77. «На вясельні».

78. «На вясельні».

79. «На вясельні».

80. «На вясельні».

81. «На вясельні».

82. «На вясельні».

83. «На вясельні».

84. «На вясельні».

85. «На вясельні».

Спорт-тайм

БАТЭ: УСЁ БЛІЖЭЙ ДА «ЗОЛАТА»?

У тыднёвым спартыўным аглядзе «Звязда» расказвае пра медальны «разборкі» ў футбольным першынстве Беларусі, чарговае паражэнне «зуброў» у авертайме і поспех мінскага СКА ў еўракубку.

У матчы супраць «Шахцёра» Аляксандр КАРНІЦКІ аформіў хет-трык. Ці дебютуе паўабаронца з такой гульні ў зборнай?

(2:1), «Нёман» — «Белшына» (3:1), «Случч» — «Дняпро» (2:0).

2. Хакейны клуб «Дынама-Мінск» у чарговым матчы КХЛ у авертайме саступіў ніжнекамскаму «Нафтахіміку». «Пачалі добра. У нас было шмат момантаў, але забіваў сапернік. Хлопцы змагаліся да канца. Пры ліку 2:0 нічога яшчэ не было страчана. Нават за хвіліну да

фінальнай сірэны імкнуліся выратаваць гульні. У гасцях узлілі адно ачко — не магу сказаць, што мы можам быць задаволеныя. Пры ліку 2:0 здавалася, што ўзяць адно ачко будзе дасягненнем, але ўсё ж такі мы хачелі большага. Па гульні і па момантах магла перамагчы», — рэзюмаваў галоўны трэнер мінскага «Дынама» Любамір ПOKAВІЧ. Адзначым, што ў гэ-

тым матчы атрымаў траўму галкіпер «зуброў» Дзмітрый Мільчакоў. Хакеіст выбыў з каманды прыблізна на месяц.

3. БГК ім. Мясцова ў матчы чацвёртага тура групавага этапу Лігі чэмпіёнаў саступіў французскаму «ПСЖ» — 28:29. «Цяжка што-небудзь казаць, калі другі раз запар саступаеш з розніцай у адзін мяч, — адзначыў пасля матча галоўны трэнер БГК Жэўка БАБІЧ. — Гандбалісты «ПСЖ» моцна атакуюць па цэнтры. І мы стараліся абараняць менавіта гэтую зону. Закрывлі цэнтр за кошт краёў, таму адтуль у нашы вароты прыляцела шмат мячоў». Пасля чатырох матчаў у групе «А» лідзіруе ПСЖ, брастаўчане — пятая.

У той жа час мінскі СКА выйшаў у трэці раўнд Кубка ЕФФ, нягледзячы на паражэнне ў гасцях ад польскага «Гурніка» (30:33). Нагадаем, у хатнім матчы армейцы перамаглі латвіяў з лікам 34:30. Ужо сёння адбудзецца лёсаванне, якое вызначыць новага саперніка ў еўракубку.

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ

СЁННЯ

Table with 4 columns: Сонца, Усход, Захад, Даўжыня дня. Rows for Minsk, Vitebsk, Mогilёў, Gomel, Grodno, Brest.

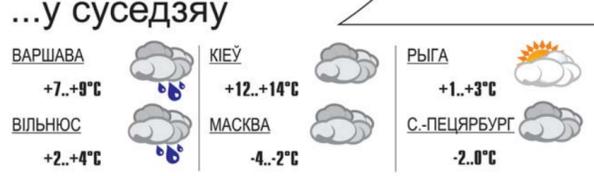
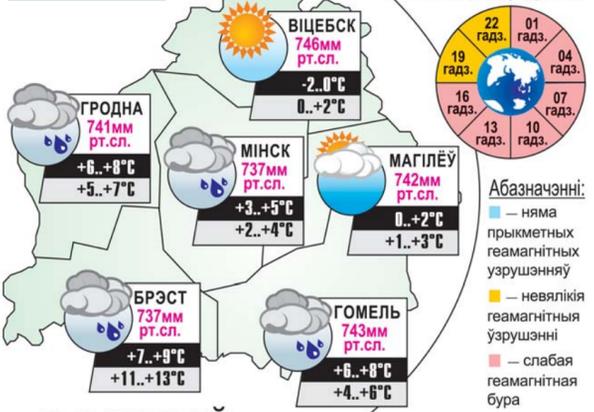
Месяц

Маладзік 23 кастрычніка. Месяц у сур'і Шалы.

Імяніны

Пр. Марыі, Надзеі, Таццяны, Таісіі, Васіля, Дзмітрыя, Паўла, К. Урсулы, Гіляра, Якуба.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Малады сімпатычны студэнт шукае спадарожніцу жыцця пахолога замужнага бізнесмена.

— Доктар, мы яго згубілі! — Шукайце! Пацыент не мог далёка ўцячы!

Знайшла характэрныя рысы мужа з дзіцячага садка: «Добра есць, спіць, гуляе». Прайшло 37 гадоў — нічога не змянілася.

Маленькі пляменнік кажа сваёй цётцы: — Дзякуй за падарунак! — Няма за што, дзіцятка! — І я так думаю, але мама загадала вам падзякаваць.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛІНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРПЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕКЦЫЯ: Н. ДРЬІЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А.КЛЯШЧУК, А.ЛЯХОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н.РАСОЛЬКА, С.РАСОЛЬКА, А.СЛАНЕУСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В.ЦЕЛЯШУК, Л.ЦІМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыя-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага 10-а.

Тэлефоны: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыі: лісьмаў — 287 18 64, падліку і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадатка: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, на Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zvyazda.by; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: info@zvyazda.minsk.by, e-mail: reklama@zvyazda.by

(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца супадзеннем з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар.

Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адукувана ў Рэспубліканскім універсітэце «Выдавецтва «Беларускі Дом друку» ЛП № 02330106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.259. Індэкс 63850. Зак. № 4323.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 20 кастрычніка 2014 года.